

ΜΕΡΟΣ Γ΄

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η εργατική τάξη και ευρύτερα οι εργαζόμενες μάζες του πλανήτη βρίσκονται αντιμέτωπες με μια πρωτόγνωρα αντιδραστική, αντιφατική και γεμάτη ρευστότητα παγκόσμια κατάσταση. Ο πλανήτης βιώνει μια άνευ προηγουμένου αναστάτωση, αποτέλεσμα των βαθιών αντιθέσεων και αντιφάσεων που αναβλύζουν από το γερασμένο σώμα του καπιταλιστικού-ιμπεριαλιστικού κόσμου.

Ζούμε λοιπόν σε μια εποχή πυκνών, σημαντικών και πρωτόγνωρων γεγονότων. Κρίσιμα πολεμικά μέτωπα αναδύονται, παλιές εστίες έντασης αναζωπυρώνονται και νέες γεννιούνται. Χώρες αλλάζουν προσανατολισμό, οι γεωπολιτικές μετατοπίσεις θυμίζουν την κίνηση τεκτονικών πλακών, η οικονομική-πολιτική και κοινωνική ρευστότητα χαρακτηρίζουν τις εξελίξεις από τις ιμπεριαλιστικές μητροπόλεις έως τις βαθιά εξαρτημένες από αυτές χώρες. Ταυτόχρονα, νέα τμήματα μαζών, χωρών και περιοχών βυθίζονται στην φτώχεια, αυξάνονται οι ανθρώπινες θάλασσες της εξαθλίωσης.

2. Στο επίκεντρο των αιτιών αυτής της κατάστασης βρίσκεται η αδυσώπητη πάλη των βασικών ιμπεριαλιστικών δυνάμεων, ΗΠΑ, Ρωσίας και Κίνας, για την κατάκτηση της παγκόσμιας ηγεμονίας. Αυτή η διαπάλη είναι που σπρώχνει στη στρατιωτικοποίηση των οικονομιών και των κοινωνιών, στη φασιστικοποίηση της δημόσιας ζωής. Αυτός ο άγριος ανταγωνισμός των μεγάλων ιμπεριαλιστικών δυνάμεων αναστατώνει και ματώνει τις εργαζόμενες μάζες, χώρες, περιοχές, απειλεί τον πλανήτη ολόκληρο φέρνοντας στο προσκήνιο τον γενικευμένο πόλεμο και τον πυρηνικό όλεθρο! Κι αυτό διότι, αν και παραμένουν οι επισημάνσεις μας για το όριο που βάζει η πυρηνική ισορροπία, αυτό το όριο όχι μόνο πλησιάζεται ολοένα και περισσότερο, αλλά αναζητούνται αγωνιωδώς -από τα ιμπεριαλιστικά επιτελεία- οι προϋποθέσεις ξεπεράσμάτος του. Δεν είναι λοιπόν υπερβολή να υπογραμμίσουμε πως δεν βρισκόμαστε παρά στη φάση προετοιμασίας του Γ΄ Παγκόσμιου Πολέμου.

Από δίπλα, και κυρίως από πίσω από τις βασικές ιμπεριαλιστικές δυνάμεις, βρίσκονται οι δεύτερης τάξης δυτικοευρωπαίοι και ιάπωνες ιμπεριαλιστές, που παλεύουν να αναβαθμίσουν θέση και ρόλο, αν προσμετρηθούν σε έναν από τους βασικούς διεκδικητές της παγκόσμιας κυριαρχίας και -σ' αυτή την φάση τουλάχιστον- στις ΗΠΑ.

Από κει και πέρα, μια σειρά περιφερειακές δυνάμεις, με μεγαλύτερες ή μικρότερες δυνατότητες (Ινδία, Βραζιλία,

Ιράν), επιχειρούν να βγουν από την αφάνεια του 20^{ου} αιώνα, εκμεταλλευόμενες τα κενά του ενδοϊμπεριαλιστικού ανταγωνισμού για να προβάλλουν τις φιλοδοξίες τους.

3. Η πάλη για την πλανητική κυριαρχία-ηγεμονία, είναι άρρηκτα δεμένη με την προσπάθεια του καπιταλιστικού-ιμπεριαλιστικού συστήματος να ξεπεράσει τη βαθιά δομική κρίση του, να βρει διέξοδο από μια κρίση που, παρά τις υφέσεις της και τις εξάρσεις της, συνεχίζει να κατατρώει τα σωθικά του και να πολλαπλασιάζει τα αδιέξοδα και τα βραχυκυκλώματά του.

Ωστόσο, αυτές του οι προσπάθειες διεξόδου, όπως η «πράσινη» τεχνολογία και μετάβαση, η επέκταση στον χώρο (Αφρική, Αρκτική), ακόμα ακόμα οι γιγάντιες χρηματοδοτήσεις για υποδομές (ΗΠΑ) που εξαγγέλλονται, είναι σπασμωδικές, ανολοκλήρωτες, τελούν υπό την αίρεση των βαθιών αντιφάσεων που διέπουν το ίδιο το σύστημα, αλλά και τελικά των ανταγωνισμών που το χαρακτηρίζουν.

Έτσι, ο άγριος ανταγωνισμός των ιμπεριαλιστών λειτουργεί επιπλέον και ως παράγοντας παραπέρα όξυνσης της κρίσης και των αδιεξόδων που αυτή παράγει για το σύστημα.

4. Ο αδυσώπητος ιμπεριαλιστικός ανταγωνισμός και η εναγώνια προσπάθεια του συστήματος να ξεπεράσει τη δομική του κρίση «συναντιούνται» στο βάθρο της γενικευμένης επίθεσης που το κεφάλαιο, με επικεφαλής το ιμπεριαλιστικό κεφάλαιο, έχει εξαπολύσει ενάντια στην εργατική τάξη και τους λαούς παγκόσμια. «Συναντιούνται» στις πολιτικές λεπλασσίας των εξαρτημένων χωρών και λαών από τους ιμπεριαλιστές που γνωρίζουν νέα μεγάλη ένταση.

Βιώνουμε λοιπόν την εμπέδωση της ήττας μέσα από την προσπάθεια του κεφαλαίου να ξεθεμελιώσει όποιο δικαίωμα, εργασιακό, δημοκρατικό-κοινωνικό, είχε κατακτήσει η εργατική τάξη και οι λαοί με πρωτοπορία το επαναστατικό εργατικό κομμουνιστικό κίνημα του 20^{ου} αιώνα, με επικεφαλής τους Λένιν, Στάλιν, Μάο Τσετουνγκ. Αλλά και να πάει πολύ παραπέρα: να δημιουργήσει συνθήκες συνολικής αποσυγκρότησης των εργατικών-λαϊκών μαζών, να τους στερήσει για πολύ καιρό τη δυνατότητα οργάνωσης των αντιστάσεων και των διεκδικήσεών τους. Να επιβάλλει έτσι τη «χιλιόχρονη κυριαρχία» του κεφαλαίου και του ιμπεριαλισμού πάνω στα ερείπια των δικαιωμάτων και των κατακτήσεων των εργατών και των λαών.

5. Μάταιος κόπος! Η εποχή μας, που σαφέστατα χαρακτηρίζεται από την ήττα του εργατικού επαναστατικού κομμουνισμού,

νιστικού κινήματος και την παλινόρθωση του καπιταλισμού, παραμένει ταυτόχρονα εποχή του ιμπεριαλισμού και των προλεταριακών επαναστάσεων! Το καπιταλιστικό-ιμπεριαλιστικό σύστημα παράγει κατά δεκάδες εκατομμύρια τους νεκροθάφτες του σε όλο τον πλανήτη. Προκαλεί, με τη βάρβαρη πολιτική του, με τον πόλεμο και τη φτώχεια που εξαπλώνει, μαζικές κινητοποιήσεις εκατομμυρίων, δίνει το υλικό για εξεγέρσεις σε Ανατολή και Δύση, σε Βορρά και σε Νότο.

Βέβαια παγκόσμια και σε κάθε τόπο, παρά τις ανισομετρίες και μέσα σε αυτές τις ελάχιστες εξαιρέσεις, η γενική κατάσταση των επαναστατικών ομάδων, οργανώσεων και κομμάτων -εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων- χαρακτηρίζεται από σοβαρές ιδεολογικές-πολιτικές και οργανωτικές ελλείψεις, ανωριμότητα, δογματισμούς και ερασιπεχνισμούς, μικρή πρόσβαση και επιρροή στα εργατικά και λαϊκά στρώματα.

Γι' αυτό η διαδικασία ανασυγκρότησης του επαναστατικού κινήματος δεν μπορεί παρά να είναι μια «Μεγάλη Πορεία», δεν μπορεί παρά να έχει σημαντικές ιδεολογικές-πολιτικές και οργανωτικές προϋποθέσεις και πολλά εμπόδια να προσπεράσει ή να συντρίψει. Το σημαντικό όμως και το ουσιώδες είναι ότι έχει αρχίσει! Σ' αυτή τη «Μεγάλη Πορεία» οφείλουν να πάρουν θέση οι συνειδητοί εργάτες και εργαζόμενοι, αυτή τη «Μεγάλη Πορεία» οφείλουν να πλαισιώσουν οι νέοι αγωνιστές!

ΠΩΣ ΦΤΑΣΑΜΕ ΩΣ ΕΔΩ

6. Αν μπορούμε να πάρουμε σαν αφετηρία των τωρινών εξελίξεων κάποια περίοδο, αναμφίβολα θα ήταν αυτή του τρίχρονου 1989-1991. Σ' αυτό το τρίχρονο ολοκληρώνεται η διαδικασία παλινόρθωσης του καπιταλισμού στην Σοβιετική Ένωση και τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, που, σημειωτέον, είχε ξεκινήσει από τα μέσα της δεκαετίας του 1950, κατέρρεε η ρεβιζιονιστική μορφή του παλινορθωμένου καπιταλισμού και άνοιξε μια διαδικασία μετασχηματισμού των κοινωνιών σε τυπικά καπιταλιστικές. Αυτό το γεγονός σηματοδότησε μια άρδην ανατροπή προς το χειρότερο των συσχετισμών ανάμεσα στην εργατική τάξη και τους λαούς από τη μια και το κεφάλαιο και τον ιμπεριαλισμό από την άλλη. Κι αυτό γιατί είχαμε ταυτόχρονα την ανάδειξη των πιο αντιδραστικών στοιχείων του καπιταλιστικού-ιμπεριαλιστικού συστήματος και την παραγωγή ενός τεράστιου κύματος απογοήτευσης, αποστράτευσης και διάλυσης συνειδήσεων στα εργατικά και λαϊκά στρώματα. Αλλά, για τους παγκόσμιους συσχετισμούς δύναμης που εδώ μας ενδιαφέρουν, η κατάρρευση και η χρεωκοπία του ρεβιζιονισμού συνοδεύτηκε από μια αποδιοργάνωση και τελικά διάλυση του ιμπεριαλιστικού στρατοπέδου, που είχε δημιουργηθεί γύρω από τη λεγόμενη Σοβιετική Ένωση, και την ανάδειξη των ΗΠΑ ως τη μοναδική υπερδύναμη και τη Δύση ως αδιαφιλονίκητο νικητή του Ψυχρού Πολέμου.

Στα 33 χρόνια που μεσολάβησαν από τότε είχαμε μια σειρά γεωπολιτικά και οικονομικά γεγονότα-ορόσημα αυτής της ταραγμένης πορείας.

7. Η πρώτη δεκαετία σηματοδεύτηκε από τις «επεκτάσεις» των νικητών. Είχαμε τον πρώτο πόλεμο στο Ιράκ (1991) και τη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας από τους αμερικανοΝΑΤΟϊκούς κατά τη διάρκεια κοντά δέκα χρόνων: την «ανεξαρτοποίηση» Κροατίας, Σλοβενίας με τις ευλογίες της ενοποιημένης ιμπεριαλιστικής Γερμανίας (1991), την -made in USA- Συμφωνία του Ντέιτον (1995) και τη δημιουργία του προτεκτοράτου της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, τους τριήμερους βομβαρδισμούς της Σερβίας από ΗΠΑ-ΝΑΤΟ (1999) και τη δημιουργία του προτεκτοράτου του Κοσόβου. Ξεκινά η επέκταση του ΝΑΤΟ προς την Ανατολική Ευρώπη (1996), δηλαδή η στρατηγική περικύκλωσης-περίσφιξης της Ρωσίας με σκοπό να καταστεί δύναμη δεύτερης και τρίτης γραμμής ή και να διαλυθεί, που σωστά είχαμε τότε χαρακτηρίσει ως «πράξη πολέμου». Παράλληλα, εξελίσσονταν μια διαδικασία διαγκωνισμού αμερικανών και ευρωπαϊών ιμπεριαλιστών για τον έλεγχο και την «κατάκτηση» των χωρών του Συμφώνου της Βαρσοβίας και της ΚΟΜΕΚΟΝ στο ΝΑΤΟ και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

8. Η δεύτερη δεκαετία αναδεικνύει τα μπλοκαρίσματα των νικητών και την ανάδυση των πτηνών και όχι μόνο, πράγμα που εκφράζεται και στη συνολική συνοχή-αντοχή του συστήματος. Η 11^η του Σεπτεμβρίου του 2001, η επέμβαση και κατοχή του Αφγανιστάν και του Ιράκ από τις ΗΠΑ, που σηματοδοτούν την έμπρακτη κριτική της ομάδας Μπους-Τσέινι στους προκατόχους τους για το χάσιμο της ιστορικής ευκαιρίας διάλυσης της Ρωσίας στην προηγούμενη δεκαετία. Στην ίδια μικροπερίοδο (2000) έχουμε το τέλος των γιελτσινικών ψευδαισθήσεων για συγκυριαρχία με τις ΗΠΑ και την ανάδειξη στο πρόσωπο του Πούτιν εκείνων των δυνάμεων της Νέας Αστικής Τάξης της Ρωσίας που επιχειρούν την ανασυγκρότηση του ρώσικου ιμπεριαλισμού σε όλα τα επίπεδα, ενώ στέλνουν και την πρώτη τροχιοδεικτική βολή στη Δύση ότι ξεπερνά τα όρια (επέμβαση στη Γεωργία το 2008). Στη ίδια αυτή φάση έχουμε το «βάλτωμα» των ΗΠΑ σε Αφγανιστάν και Ιράκ (με τη σημαντική συμβολή της ιρακινής αντίστασης) και φυσικά το ξέσπασμα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης (2008) που συνταράζει το σύστημα και αντανάκλα στο οικονομικό πεδίο την έξαρση της γενικευμένης κρίσης του συστήματος, που αδυνατεί να αναπαραχθεί με τους παλιούς όρους και σχέσεις.

9. Η τρίτη δεκαετία αρχίζει να αναδεικνύει τους πραγματικούς συσχετισμούς δύναμης και τις κυρίαρχες αντιθέσεις που διαπερνούν το σώμα του καπιταλιστικού-ιμπεριαλιστικού κόσμου. Η Ρωσία, με την επέμβαση υπέρ του ετοιμοθάνατου καθεστώτος Άσαντ στη Συρία (2015),

δείχνει τη δυνατότητα του ανασυγκροτημένου ρώσικου ιμπεριαλισμού να σπάει τη ζώνη περικύκλωσής της, να υπερασπίζεται τα συμφέροντά της και παλιές συμμαχίες στην κοντινή της περίμετρο, έξω από τον πρώην σοβιετικό χώρο. Η Κίνα ξεκινά, από τη μια με τη «Πρωτοβουλία: Μία Ζώνη, Ένας Δρόμος» και από την άλλη με τεράστιες επενδύσεις στο στρατιωτικό-στρατηγικό οπλοστάσιο, να ανιχνεύει τα βήματα μετατροπής της σε υπολογίσιμη ιμπεριαλιστική δύναμη σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο. Ακολουθεί η άνοδος του Τραμπ, που κάνει σφοδρή κριτική στα πεπραγμένα δύομιση δεκαετιών, δηλώνοντας και επίσημα πια την έναρξη της εποχής του «άγριου ανταγωνισμού των μεγάλων δυνάμεων», μέσα από την οποία οι ΗΠΑ πρέπει να αντιμετωπίσουν την αναντιστοιχία μέσων και σκοπών, την ολοένα και μικρότερη απόσταση που τις χωρίζει από τους αντιπάλους, πριν να είναι αργά γι' αυτές και την πρωτοκαθεδρία τους.

10. Αυτή η πορεία των 33 χρόνων, με τα ορόσημα που πριν αναφέραμε αλλά και τις μεσοπερίοδες συσσώρευσης όρων, κατέδειξαν βασικά δύο πράγματα στο πεδίο των ιμπεριαλιστικών δυνάμεων:

Το πρώτο αφορά την προσπάθεια του αμερικανικού ιμπεριαλισμού να αδράξει την ιστορική ευκαιρία που του έδωσε η ατελής νίκη του το 1989-1991 και να γίνει ο απόλυτος κυρίαρχος επί της γης. Προσπάθεια που όμως ανέδειξε την αναντιστοιχία μεταξύ μέσων και σκοπών για τις ΗΠΑ και κατέδειξε εν τέλει την πορεία σχετικής αποδυναμώσεως του αμερικανικού ιμπεριαλισμού έναντι αντιπάλων, ανταγωνιστών και συμμάχων, πορεία που μάλιστα δεν φαίνεται να ανακόπτεται.

Το δεύτερο, που φυσικά συνδέεται με το πρώτο αλλά κατά βάση έχει τους δικούς του όρους εξέλιξης, αφορά την ανάπτυξη, αναβάθμιση και ανάδειξη των δυνατοτήτων, των επιδιώξεων και των φιλοδοξιών των ιμπεριαλιστών της Ευρασίας, δηλαδή του ρωσικού και του κινεζικού ιμπεριαλισμού.

Η ανάδειξη αυτής της «τριάδας» (ΗΠΑ, Ρωσία, Κίνα), στην πρώτη βαθμίδα του παγκόσμιου ιμπεριαλιστικού ανταγωνισμού δεν σημαίνει φυσικά ότι αναιρείται ούτε η σχετική θέση της κάθε μιας δύναμης έναντι της άλλης, ούτε τα ιδιαίτερα ζητήματα και προβλήματα που έχει η κάθε μια από αυτές, μιας και η ιστορικοπολιτική τους πορεία είναι πολύ διαφορετική και μοναδική θα λέγαμε.

Οι ευρωπαϊοί ιμπεριαλιστές, όπως κατ' αναλογία παλιότερα ο γαπωνέζικος ιμπεριαλισμός, μέσα από αυτή την πορεία ανακάλυπταν ξανά και ξανά, είτε με ήπιο είτε με οδυνηρό για τους ίδιους τρόπο, το γεγονός ότι μετράνε στην παγκόσμια σκακιέρα μόνο εάν σταθούν δίπλα και πίσω από μία από τις βασικές ιμπεριαλιστικές δυνάμεις.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ

11. Το σοκ της πανδημίας όξυνε και περιέπλεξε παραπέρα την παγκόσμια κρίση του καπιταλιστικού-ιμπεριαλιστικού συστήματος. Επιτάχυνε την εμφάνιση τάσεων που προϋπήρχαν, δημιούργησε νέα αλλά και τροποποίησε παλιά δεδομένα, καταστάσεις και ισορροπίες, προπαντός φόρτωσε το σύστημα με μεγαλύτερα και περισσότερα αδιέξοδα. Έτσι δημιούργησε το έδαφος για μεγαλύτερους τυχοδιωκτισμούς, εντάσεις και κινδύνους για τους λαούς.

Μια σημαντική πλευρά της σύμπλεξης της πανδημικής με τη δομική κρίση του συστήματος και με τα χαρακτηριστικά του, είναι ότι αποκάλυψε τη «σκοτεινή πλευρά του φεγγαριού», δηλαδή τις εκτεταμένες ζώνες φτώχειας και απόλυτης εξαθλίωσης στις οποίες ανήκει η μεγάλη πλειοψηφία χωρών και λαών. Αλλά όχι μόνο αυτό! Αποκάλυψε επίσης και τις άθλιες συνθήκες, παρόμοιες με τις προηγούμενες, στις οποίες ζει η μεγάλη κοινωνική πλειοψηφία στις «ευμερούς» μητροπόλεις του ιμπεριαλισμού.

Μάλιστα η εναγώνια προσπάθεια του συστήματος να βρει και να δώσει διέξοδο στα αδιέξοδά του και στα φρακαρίσματα που πλήθαιναν, είχε σαν αποτέλεσμα να εντάξει με τον πιο απόλυτο τρόπο το ζήτημα της υγείας και της περίθαλψης των πληθυσμών του πλανήτη, όπως και όλα τα ζητήματα που αφορούν τη ζωή της εργαζόμενης ανθρωπότητας, στον άγριο ιμπεριαλιστικό ανταγωνισμό, να τα θυσιάζει καθημερινά στον βωμό της αύξησης των κερδών του κεφαλαίου.

Όλη αυτή η φρικιαστική γεωπολιτική χρησιμοποίηση των εμβολίων για τον COVID-19 σαν εργαλείο για παραγωγή κερδών και στον πόλεμο «όλων εναντίον όλων» των ιμπεριαλιστών αποτελεί χαρακτηριστικό δείγμα για τον απάνθρωπο χαρακτήρα αυτού του συστήματος. Γι' αυτό η συνάντηση «ευμερίας»-φρίκης, όχι μόνο δεν δημιούργησε συνθήκες ώστε η πρώτη να αντιμετωπίσει τη δεύτερη, αλλά επέκτεινε και τροφοδότησε παραπέρα την φρίκη.

Έτσι το κεφάλαιο αναγορεύεται σε «ιδιοκτίτη» της ανθρώπινης ζωής, ενώ ταυτόχρονα οι ιμπεριαλιστικές δυνάμεις συγκρούονται για την «ιδιοκτησία» του πλανήτη. Γι' αυτό και σήμερα, φυσικά και κοινωνικά αγαθά όπως η γη, ο αέρας, το νερό, η περίθαλψη, η τροφή, η στέγη, υποτάσσονται περισσότερο από ποτέ άλλοτε στα στενά ταξικά συμφέροντα και τις επιδιώξεις του καπιταλιστικού-ιμπεριαλιστικού συστήματος.

Σήμερα, παράγοντες του συστήματος εκφράζουν την ανησυχία τους για έναν νέο κύκλο πανδημιών, πολύ χειρότερων από αυτό που ζήσαμε με τον COVID-19. Ανησυχούν και κυρίως καλούν το σύστημα να προετοιμαστεί ώστε να αντιμετωπίσει αυτόν τον νέο κύκλο με τις λιγότερες δυνατές επιπτώσεις στη λειτουργία του καπιταλιστικού-ιμπεριαλιστικού συστήματος, χωρίς φυσικά να βάζουν στις παραμέτρους τους το κόστος για τους λαούς, παρά μόνο σε συνάρτηση με την κερδοφορία του κεφαλαίου. Φυσικά είναι στην φύση

τους να μην αποφύγουν ξανά την ένταξη ενός νέου κύκλου πανδημιών, αλλά και την προετοιμασία για την αντιμετώπισή τους, στον άγριο ανταγωνισμό για την κυριαρχία.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΔΙΕΞΟΔΟΥ

12. Ισχύει στο ακέραιο η βασική μας τοποθέτηση από την 9η Συνδιάσκεψη πως η «παγκόσμια οικονομική κρίση δεν είναι παρά ένα σημαντικό τμήμα και οικονομική έκφραση της συνολικής και γενικευμένης κρίσης του συστήματος, κρίσης δομικής, κρίσης αναπαραγωγής του καπιταλιστικού-ιμπεριαλιστικού συστήματος και όλων των σχέσεων που το διέπουν».

Στο οικονομικό πεδίο συνεχίζεται η «υπερχρέωση» του πλανήτη στο κεφαλαιοκρατικό-ιμπεριαλιστικό τέρας. Έτσι, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιοποίησε το ΔΝΤ τον Σεπτέμβριο του 2023, το παγκόσμιο χρέος ανήλθε στο 238% του παγκόσμιου ΑΕΠ, κατά εννέα ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερο από το αντίστοιχο του 2019, ενώ σε απόλυτα ποσά έφθασε στα 235 τρισ. δολάρια ή 200 δισ. παραπάνω από το 2021. Αντίστοιχα συνεχίζεται και η επιβράδυνση της καπιταλιστικής οικονομίας παγκόσμια, όντας το 2023, μία (1) ποσοστιαία μονάδα κάτω από τον μέσο όρο της εικοσαετίας 2000-2019.

13. Στην τετραετία αυτή, για τα εντεινόμενα οικονομικά κρισιακά φαινόμενα είναι φανερό ότι έδρασαν σωρευτικά μια σειρά παράγοντες. Χρονικά προηγήθηκαν τα μεγάλα μπλοκαρίσματα και οι σημαντικές αναστατώσεις που προκάλεσε η πανδημία ή καλύτερα η σύμπλεξη της πανδημίας με την προϊούσα δομική κρίση.

- Έτσι είχαμε και έχουμε τον αγώνα δρόμου με πρώτες τις ΗΠΑ, για να αντιμετωπίσουν την έλλειψη ημιαγωγών, λόγω της πανδημίας αλλά και της συγκέντρωσης της παραγωγής, που αντανάκλασε σε σοβαρά προβλήματα στις αυτοκινητοβιομηχανίες.

- Η έλλειψη χαλκού, καθοριστικό μέταλλο για τις βιομηχανίες ηλεκτροκίνητων οχημάτων, τις ανεμογεννήτριες (μία ανεμογεννήτρια παραγωγής 1 μεγαβάτ ενέργειας χρειάζεται 3 τόνους χαλκού) αλλά και τις καλωδιώσεις των μικροεπεξεργαστών.

- Το κλείσιμο για μέρες της Διώρυγας του Σουέζ λόγω της προσάραξης του γιγαντιαίου «EverGiven», που προκάλεσε ανησυχία για το σταμάτημα των εμπορικών ροών, γεγονός που σήμερα επαναλαμβάνεται σε μια άλλη, μεγαλύτερη διάσταση από τις εξελίξεις στη Μέση Ανατολή.

Στο παγκόσμιο εμπόριο αντανάκλασαν οι συνέπειες αρχικά της κατάρρευσης και στη συνέχεια της εκτίναξης της παγκόσμιας ζήτησης μέσω του ηλεκτρονικού εμπορίου: μπουλιάρια στα ευρωπαϊκά λιμάνια του Ρότερνταμ και της Αμβέρσας, αλλά και σε αμερικανικά αντίστοιχα, που τα

διαδέχθηκε ένα κανονικό έμφραγμα στα λιμάνια εμπορευματοκιβωτίων της Νότιας Κίνας.

Η προσπάθεια των βασικών ιμπεριαλιστικών δυνάμεων να εντάξουν την αντιμετώπιση της πανδημικής κρίσης στο συνολικό πλαίσιο του γεωπολιτικού τους ανταγωνισμού, επέτεινε, επέκτεινε και πολλαπλασίασε τα μπλοκαρίσματα τόσο στην παραγωγή, την κατανάλωση αλλά και τη μεταφορά και ευρύτερα το εμπόριο.

Ένα σημαντικό απότοκο της μετατροπής της πανδημίας σε οργανικό στοιχείο του ιμπεριαλιστικού ανταγωνισμού, που επιταχύνθηκε και απογειώθηκε από την κατακόρυφη αύξηση των γεωπολιτικών συγκρούσεων, ήταν η προσπάθεια των δυτικών να εκκινήσουν μια πλήρη αναδιάταξη των παγκόσμιων εφοδιαστικών αλυσίδων, ώστε να τις ελέγχουν πλήρως. Από την προηγούμενη επικέντρωση στις πιο φθηνές πηγές πρώτων υλών και εξαρτημάτων, προωθήθηκε για γεωπολιτικούς λόγους η επικέντρωση στις πιο «αξιόπιστες» πηγές (πρακτικές του re-shoring, near-shoring, friend-shoring) ακόμα και αν αυξάνουν τα κόστη. Διαδικασία όμως εκτός από κοστοβόρα, χρονοβόρα και εν τέλει καθόλου εύκολη και ευθύγραμμη και που ακόμη έχει δρόμο μπροστά της.

14. Θα λέγαμε τελικά πως η κυρίαρχη αιτία των αναταράξεων και των κρισιακών φαινομένων στην παγκόσμια οικονομία, το σύρσιμο της κρίσης και το φάντασμα ενός νέου κραχ που ποτέ δεν έφυγε από τον ορίζοντα, ήταν και είναι η αύξηση των γεωπολιτικών εντάσεων και αντιπαραθέσεων μεταξύ των τριών (ΗΠΑ-Ρωσίας-Κίνας) και όχι μόνο, με κορυφαίο όλων τον πόλεμο στην Ουκρανία.

Η ανάγκη των ιμπεριαλιστικών κρατών να ανταπεξέλθουν στον άγριο εξελισσόμενο γεωπολιτικό ανταγωνισμό για το ξαναμοίρασμα των αγορών, των σφαιρών επιρροής, εν τέλει για το ξαναμοίρασμα του κόσμου, οδηγεί στην απομύζηση των εργαζόμενων τάξεων και των εξαρτημένων χωρών για να τροφοδοτηθούν οι νέοι θηριώδεις «αμυντικοί»-πολεμικοί προϋπολογισμοί που καταρτίζουν τα ιμπεριαλιστικά κράτη. Το πιο χαρακτηριστικό πεδίο αυτού του αδυσώππου αγώνα δρόμου αποτελεί «η πάλη για το διάστημα» που είναι αλληλένδετο με την πάλη για την αναβάθμιση και των εκσυγχρονισμό των καταστρεπτικών δυνατοτήτων του κάθε ιμπεριαλιστή (πυρηνικά όπλα, υπερ-υπερηχητικοί πύραυλοι, όπλα ηλεκτρομαγνητικών παλμών κ.λπ.).

Η ίδια ανάγκη οδηγεί επίσης σε έναν πόλεμο «για τα πάντα». Έτσι έχουμε:

- Την ένταση του ανταγωνισμού για την πρόσβαση και τον έλεγχο των θαλασσών (το 90% των εμπορευμάτων διακινείται μέσω θαλασσιών οδών και το 95% των παγκόσμιων δεδομένων μέσω υποθαλάσσιων καλωδίων).

- Αναβάθμιση του εμπορικού πολέμου στους δασμούς (από τις ΗΠΑ) σε βασικά προϊόντα όπως ο χάλυβας και ο περιορισμός των εξαγωγών ημιαγωγών σε Ρωσία και Κίνα.

- Φούντωμα της μάχης για τις σπάνιες γαίες που δεν

σχετίζονται μόνο με τις λεγόμενες «τεχνολογίες πράσινης ενέργειας» αλλά και σε κρίσιμους τομείς της πολεμικής βιομηχανίας (ραντάρ, οπλικά συστήματα, αεροσκάφη).

• Ένταση του πολέμου για τα δίκτυα 5G που σχετίζονται με τον έλεγχο της πληροφορίας την κατασκοπεία και τη στρατιωτική υπεροχή, αλλά επιπρόσθετα αποτελούν το «νευρικό σύστημα» των πιο εξελιγμένων τεχνολογιών, όπως η ρομποτική, η βιοτεχνολογία και η τεχνητή νοημοσύνη.

Οι συνεχείς κυρώσεις των δυτικών ιμπεριαλιστών έναντι της Ρωσίας, ειδικά στον ενεργειακό τομέα, σε συνδυασμό με τη λεγόμενη «πράσινη μετάβαση», έχουν δημιουργήσει έντονα στοιχεία ενεργειακής κρίσης. Επίσης, στη βάση των νέων όρων με τους οποίους διεξάγεται ο ανταγωνισμός, βλέπουμε να δημιουργούνται νέες ενεργειακές συμμαχίες, όπως αυτές μεταξύ Ρωσίας και Σαουδικής Αραβίας στα πλαίσια του OPEC+. Συνολικά, στο κρίσιμο πεδίο των ενεργειακών πόρων εκτυλίσσεται ένας αγώνας δρόμου. Από τη μια ιμπεριαλιστικές χώρες όπως οι ΗΠΑ και η Ρωσία χρησιμοποιούν την ενέργεια ως γεωπολιτικό όπλο, ενώ άλλες, όπως η Κίνα, επιταχύνουν τον βηματισμό τους για να καταστούν ενεργειακά αυτόνομα.

Στην όλη κατάσταση έδρασε σίγουρα επιβαρυντικά και πολλαπλασιαστικά ο πόλεμος των επιτοκίων, με τις κεντρικές τράπεζες (FEF, EKT) να προβαίνουν σε συνεχείς αυξήσεις των τραπεζικών επιτοκίων, με σκοπό τη συγκέντρωση κεφαλαίων για να τροφοδοτηθεί ο ανταγωνισμός, αλλά και για να τιθασευτεί ο πληθωρισμός. Παράπλευρη απώλεια και ένδειξη της κρίσης που «ψάχνει» δρόμους να εμφανιστεί στο «έδαφος», οι καταρρεύσεις τριών περιφερειακών τραπεζών στις ΗΠΑ, η μεγαλύτερη τραπεζική χρεωκοπία μετά το 2008, που, σημειωτέον, είναι μόνο η κορυφή του κρυσιακού παγόβουνου. Επίσης, παρά το τέλος της ποσοτικής χαλάρωσης που οδήγησε στη συρρίκνωση της παγκόσμιας ρευστότητας και στη μεγάλη αύξηση του κόστους δανεισμού, είχαμε τη συνέχιση έντονων πληθωριστικών πιέσεων που άρχισαν να συνυπάρχουν με τη στασιμότητα στην παραγωγή (εμφάνιση δηλαδή στοιχείων στασιμοληθωρισμού).

Το τελευταίο διάστημα η σχετική τιθάσευση του πληθωρισμού, που είχε εκτοξευθεί τον Ιούνιο του 2022, έχει ανοίξει τη συζήτηση στα ιμπεριαλιστικά επιτελεία για την έναρξη ενός νέου γύρου μείωσης των επιτοκίων ακόμα και μέσα στο 2024, ώστε να αποφευχθούν τα παραπάνω, όμως οι γεωπολιτικές αντιπαράθεσεις (Ουκρανία, Μέση Ανατολή) μπορεί και να μεταθέσουν τις αποφάσεις στο μέλλον.

«Τέλος», στην βάση των όρων που λειτουργεί το σύστημα και στα πλαίσια αντιμετώπισης της κρίσης και των αδιεξόδων του, το τελευταίο διάστημα έχουν εκτιναχθεί οι πολιτικές της ακρίβειας που ταλανίζουν και εξαθλιώνουν εκατοντάδες εκατομμύρια μαζών.

15. Τριάντα χρόνια μετά τις καταρρεύσεις του 1989-1991, το σύστημα προσπαθεί ν' αντιμετώπισει ...τον εαυτό

του! Βυθίζεται στην κρίση του η οποία τροφοδοτεί και τροφοδοτείται από όλα τα πεδία των δραστηριοτήτων και των σχέσεων: από την παραγωγή και τη διάρθρωση της οικονομίας, τις οδούς μεταφοράς εμπορευμάτων, ενέργειας και πληροφορίας, έως το κρίσιμο ζήτημα της «ιεραρχίας» και των σχέσεων των κυρίαρχων ιμπεριαλιστικών δυνάμεων στο πλαίσιο του.

Το καπιταλιστικό-ιμπεριαλιστικό σύστημα αναζητά νέα πεδία δράσης και επενδύσεων στην πραγματική οικονομία («πράσινη» τεχνολογία, επενδύσεις στις υποδομές των ΗΠΑ) ή και νέους χώρους επέκτασης (Αφρική, Αρκτική). Όμως όλες του οι αναζητήσεις είναι ασταθείς, σχετικές, προσωρινές και τελούν υπό την αίρεση των αντιφάσεων του και των ανταγωνισμών του.

Έτσι, παραδείγματος χάριν, η αναζήτηση διεξόδου στη λεγόμενη «πράσινη τεχνολογία», που σημειωτέον μόνο φιλική στο περιβάλλον δεν είναι, όχι μόνο δεν έχει όρους συνέχειας με αυτό που ήδη υπάρχει (τη λεγόμενη «οικονομία του πετρελαίου») και άρα κινδυνεύει να επιβραδυνθεί/μπλοκαρισθεί από τις αντιθέσεις που φέρνει στην επιφάνεια, αλλά τελεί υπό την αίρεση των πραγματικών δυνατοτήτων (τεχνολογικών, επάρκειας των πρώτων υλών) για την υλοποίησή της. Φυσικά η λεγόμενη «πράσινη τεχνολογία» αλλά και η «πράσινη μετάβαση» χρησιμοποιείται ως εργαλείο εκβιασμού και υποταγής των εξαρτημένων χωρών από τους ιμπεριαλιστές, αλλά και στον αναμεταξύ τους οξυμένο ανταγωνισμό. Όσον αφορά το πόσο φιλική στο περιβάλλον είναι, να αναφέρουμε συνοπτικά τα εξής: Το βάψιμα της πυρηνικής ενέργειας σε «πράσινη», παρακάμπτοντας τις ολέθριες συνέπειες των πυρηνικών ατυχημάτων (Three mile island, Τσέρνομπιλ, Φουκοσίμα), των οβίδων και των βομβών απεμπλουτισμένου ουρανίου σε Ιράκ και Γιουγκοσλαβία, αλλά και τα βουνά τοξικών και ραδιενεργών πυρηνικών αποβλήτων. Την ερήμωση ολόκληρων περιοχών και τη φτωχοποίηση λαϊκών στρωμάτων για την προώθηση των λεγόμενων βιοκαυσίμων, την εξόρυξη τεράστιων ποσοτήτων μεταλλευμάτων για την παραγωγή μπαταριών λιθίου, που έχει σαν αποτέλεσμα μεγάλη παραγωγή μεγάλων όγκων αέριων ρύπων, αλλά και τα ερωτηματικά για την επιβάρυνση του περιβάλλοντος από την ανακύκλωσή τους.

Η βάση υποτίθεται της «στροφής» προς την «πράσινη ενέργεια και τεχνολογία» είναι η κλιματική αλλαγή -ή κατ' άλλους κλιματική κρίση- που προκαλεί σύμφωνα με τους απολογητές του συστήματος γενικά και αόριστα ο... άνθρωπος. Σ' αυτό το ζήτημα οφείλουμε να κάνουμε διάκριση ανάμεσα στην πραγματική βάση των ανησυχιών και την τριπλή προσπάθεια του συστήματος να εξωραΐσει τον εαυτό του, να τρομοκρατήσει τους λαούς και να εντάξει την αντιμετώπιση του προβλήματος στον άγριο ιμπεριαλιστικό ανταγωνισμό. Η πραγματική βάση των ανησυχιών των λαών έγκειται στο γεγονός πως το καπιταλιστικό σύστημα για παραπάνω από δύο αιώνες, και ιδιαίτερα όταν αυτό πέρασε στο ιμπεριαλι-

στικό του στάδιο, καταστρέφει το περιβάλλον και τις ζωές των ανθρώπων, απειλεί τη ζωή πάνω στον πλανήτη. Με γνώμονα τα ολοένα και μεγαλύτερα κέρδη του κεφαλαίου και την ανταπόκριση στον ενδοϊμπεριαλιστικό ανταγωνισμό, λεηλατούνται με ληστρικό τρόπο και εξαντλούνται οι φυσικοί πόροι, μολύνεται η στεριά, η θάλασσα, ο αέρας έως και το διάστημα. Τα προηγούμενα ισχύουν στο ακέραιο, ανεξάρτητα από το σε ποιο βαθμό ισχύουν διάφορα στοιχεία που με καταγιστικό τρόπο μας «βομβαρδίζει» το σύστημα.

Οι διέξοδοι που αναζητούνται είναι λοιπόν σπασμωδικές και δεν φαίνεται έως τώρα ότι μπορούν να δώσουν μια συνολική διέξοδο στο σύστημα. Αυτό αντανakλάται και στο επίπεδο των πολιτικών-κυβερνητικών λύσεων που προκρίνονται στις καπιταλιστικές-ιμπεριαλιστικές μητροπόλεις και οι οποίες παίρνουν διάφορες μορφές χωρίς να αναιρούνται δύο αλληλένδετες σταθερές των προκρινόμενων λύσεων:

Η μία αφορά την τερατώδη όξυνση του ιμπεριαλιστικού ανταγωνισμού, την τάση προς τον πόλεμο για τη διεκδίκηση σφαιρών επιρροής, με καύσιμη ύλη τους λαούς, ενώ μέσα από αυτή την διαπάλη επιχειρείται να απαντηθεί και το κομβικό ζήτημα των στρατηγικών συμμαχιών των ιμπεριαλιστών. Και δίπλα σ' αυτή, η κλιμάκωση της γενικευμένης επίθεσης ενάντια στην εργατική τάξη και τα λαϊκά στρώματα, που έχει πάρει παροξυσμικό χαρακτήρα και καταβυθίζει στα κατώτατα όρια τους όρους εργασίας και ζωής των εργαζόμενων τάξεων, όχι μόνο στις μεγάλες περιοχές της Ασίας, της Αφρικής και της Λατινικής Αμερικής, αλλά και στις χώρες μέσης ανάπτυξης και στις ιμπεριαλιστικές μητροπόλεις της Βόρειας Αμερικής και της Ευρώπης.

Θα λέγαμε μάλιστα πως το κεφάλαιο και ο ιμπεριαλισμός έχει κατορθώσει να δημιουργήσει εκτεταμένες ζώνες εργαζομένων σε όλο τον πλανήτη που ζουν μια ζωή αβίωτη, κάτω ή και πολύ κάτω από τα όρια αναπαραγωγής της εργατικής δύναμης, που ζωντανεύουν τους χαρακτήρες των «Αθλιών» του Ουγκώ και των «Ανθρώπων της Αβύσσου» του Τζακ Λόντον.

Επίσης, δεν γίνεται να προσπεραστεί η άθλια εμπορία ανθρώπων (κυρίως γυναικών και παιδιών), ανθρώπινων οργάνων, ναρκωτικών ουσιών, μια μπίζνα με τεράστια κέρδη που λειτουργεί συμπληρωματικά στις τάχα ηθικές μπίζνες του κεφαλαίου και των ιμπεριαλιστικών κρατών. Μια μπίζνα με την οποία και από την οποία «ζουν» και εξαρτιούνται, με χιλιάδες μάλιστα νήματα και σχέσεις, εκατομμύρια κόσμου στις φτωχογειτονιές απ' άκρη σ' άκρη της γης, και δια μέσου της οποίας τίθενται εκτός ταξικής πάλης.

Η ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΓΕΩΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ «ΤΡΙΑΔΑ»

• ΟΙ ΗΠΑ

16. Η αλλαγή από τη διοίκηση Τραμπ στη διοίκηση Μπάιντεν και ο επεισοδιακός αλλά και επικίνδυνος τρόπος

με τον οποίο έγινε (γεγονότα στο Καπιτώλιο - Ιανουάριος 2021), το γεγονός ότι ο ένας υποψήφιος πρόεδρος (Τραμπ) είναι υπόδικος αλλά και επιχειρείται να μπλοκαρισθεί η υποψηφιότητά του στο Ρεπουμπλικάνικο Κόμμα, ενώ εκκρεμεί δίκη για τον γιο του άλλου (Μπάιντεν), αποτελούν χαρακτηριστική έκφραση των αδιεξόδων και των διχασμών που παράγει η συνέχιση μιας πορείας σχετικής αποδυνάμωσης του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού και ταυτόχρονα αντανάκλαση των συνολικών προβλημάτων και αδιεξόδων που ταλανίζουν συνολικά το καπιταλιστικό-ιμπεριαλιστικό σύστημα. Η πορεία προς τις αμερικανικές εκλογές θα είναι μια διαδρομή γεμάτη ανατροπές, εκπλήξεις και ένταση.

Οι ΗΠΑ συνεχίζουν να έχουν τις περισσότερες «προϋποθέσεις» ώστε να αναλάβουν τον ρόλο της ατμομηχανής συνολικά για το καπιταλιστικό-ιμπεριαλιστικό σύστημα. Ο αμερικανικός ιμπεριαλισμός παραμένει εκείνη η δύναμη με τις μεγαλύτερες πολιτικές, στρατιωτικές και οικονομικές δυνατότητες. Έχει δημιουργήσει και συνεχίζει να διατηρεί ένα εκτεταμένο δίκτυο στρατιωτικών βάσεων σε όλα τα μήκη και πλάτη της γης, ενώ είναι επικεφαλής της μόνης ενεργούς στρατηγικής συμμαχίας, του ΝΑΤΟ, παρά τα ζητήματα που έχουν τεθεί και γι' αυτό. Εξακολουθεί επίσης να διατηρεί και να ελέγχει ένα πολυπληθές δίκτυο εμπορικών και οικονομικών συναλλαγών, ενώ το δολάριο παραμένει το κυρίαρχο νόμισμα, έκφραση της θέσης και της ισχύος των ΗΠΑ στον κόσμο.

Από την άλλη, οι παγκόσμιες εξελίξεις δείχνουν ότι, παρά τις προσπάθειές του, βρίσκεται σε μια συνεχή πορεία υποχώρησης σε σχέση με συμμάχους και ανταγωνιστές. Αυτό το αποδεικνύουν μια σειρά στοιχεία και γεγονότα, οικονομικής, πολιτικής και γεωπολιτικής φύσης.

Αυτή η αντίφαση, και με δεδομένο ότι οι ΗΠΑ δεν θα παραιτηθούν από τον στόχο της παγκόσμιας κυριαρχίας/ ηγεμονίας, παράγει και αναπαράγει τον συνεχιζόμενο και εντεινόμενο διχασμό στο εσωτερικό τους. Έναν διχασμό που δεν θα κοπάσει, αφού συνδέεται με την επιλογή τακτικών και ιεράρχησης αντιπάλων, ώστε να ανατραπεί η πορεία σχετικής τους αποδυνάμωσης. Ιδιαίτερα συνδέεται: α) με το αν η επιλογή να μπουν στο στόχαστρο και με τον ίδιο τρόπο και ένταση οι δύο ιμπεριαλιστές της Ανατολής μπορεί να είναι εφικτή και αποτελεσματική ή πρέπει να γίνουν τροποποιήσεις αυτής της επιλογής και β) τι παραχωρήσεις-ρόλων και θέσης- προτίθενται να κάνουν προς τους συμμάχους τους (ευρωπαϊκές ιμπεριαλιστικές χώρες, Ιαπωνία, κ.α.).

17. Αυτή η αντίφαση, επίσης, όσο εξελίσσεται περιπλέκει ολοένα και περισσότερο τους όρους ανταγωνισμού στο ιμπεριαλιστικό ταμπλό. Παράγει ένα ολόκληρο πλέγμα αντιφάσεων και βραχυκυκλωμάτων στους ανταγωνισμούς και τις συγκρούσεις που εξελίσσονται σε όλες τις περιοχές του πλανήτη. Από αυτή την αντίφαση παράγεται το -με την πρώτη ματιά παράδοξο- οι ΗΠΑ να συμπεριφέρονται ως «αναθεωρητές» απέναντι σ' ένα παγκόσμιο «status quo»

που τους δίνει τη θέση της πρώτης ιμπεριαλιστικής δύναμης στον πλανήτη. Η αντίφαση αυτή έχει επίσης την έκφρασή της στην επιδείνωση και των εσωτερικών ζητημάτων που αντιμετωπίζουν οι ΗΠΑ: γέρασμα σημαντικών υποδομών, σχετική υποχώρηση της πραγματικής οικονομίας, στένεμα της βάσης στήριξης (μεσαία τάξη), διόγκωση των ταξικών αλλά και των φυλετικών διαχωρισμών και εντάσεων.

18. Στο μέτωπο της οικονομίας, και με δεδομένη τη στενή του σχέση με την εξωτερική πολιτική για μια δύναμη που στηρίζει την θέση της στον έλεγχο, την εξάρτηση και τη λεηλασία ολόκληρων περιοχών του πλανήτη αλλά και επιδιώκει να τον διαφεντέψει, η διοίκηση Μπάιντεν προσπάθησε και αυτή να αντιμετωπίσει τις προφανείς ανισορροπίες. Όπως όμως έγινε με την κατάρρευση του σχεδίου του Τραμπ για χρηματοδότηση του κατασκευαστικού τομέα με 1 τρισ. δολάρια, έτσι και η διοίκηση Μπάιντεν έφαγε του μούτρα της. Οι φιλόδοξες οικονομικές πολιτικές περί γιγαντιαίας χρηματοδότησης της αμερικανικής πραγματικής οικονομίας και ειδικά της ανασυγκρότησης των όντως γερασμένων υποδομών της αμερικανικής ενδοχώρας, περικόπηκαν άρον-άρον από τα 2,3 τρισ. σε κάτι λιγότερο από 1 τρισ. δολάρια.

Αν οι πολιτικές του Τραμπ κατέρρευσαν γιατί συναντήθηκαν με την επιμονή του χρηματοπιστωτικού κεφαλαίου να επενδύει εκεί που βλέπει άμεσο και αυξημένο κέρδος, η διοίκηση Μπάιντεν ήρθε επιπλέον αντιμέτωπη -ακόμα περισσότερο από την προηγούμενη διοίκηση- με τα προβλήματα που παρήγαγε η πολιτική «αποκόλλησης» από την Κίνα, ενώ το άνοιγμα του μετώπου στην Ουκρανία έσπρωχνε σε επανεισάρτηση και των οικονομικών προτεραιοτήτων.

Γι' αυτό και το μόνο σχέδιο που διαχρονικά μένει όρθιο, αναβαθμίζεται και υλοποιείται είναι αυτό που αφορά τα δυσθεώρητα ύψη των χρημάτων για στρατιωτικούς εξοπλισμούς. Βέβαια πέρα από το δίλλημα ή και την ισορροπία που πρέπει να κρατηθεί ανάμεσα στις επενδύσεις σε έρευνα για την παραγωγή νέων όπλων ή αύξηση της παραγωγής των ήδη υφιστάμενων (το έχει και η Ρωσία), η στρατιωτικοποίηση της ...στρατιωτικοποιημένης οικονομίας των ΗΠΑ και η στήριξη στο στρατιωτικό-βιομηχανικό σύμπλεγμα δεν ωθεί μέχρι στιγμής σε μια συνολική ανάταξη της μεταποιητικής βιομηχανικής-παραγωγικής βάσης των ΗΠΑ, τουλάχιστον όχι μέχρι τα αμερικανικά όπλα χρησιμοποιηθούν για το ξαναμοίρασμα των αγορών και των σφαιρών επιρροής.

19. Εξίσου σοβαρό είναι το ζήτημα της διαμόρφωσης του εσωτερικού κοινωνικο-πολιτικού μετώπου, που να υπηρετεί τις παγκόσμιες στοχεύσεις των ΗΠΑ. Η προσπάθεια απάντησης του ζητήματος από την διοίκηση Τραμπ με την συγκρότηση μεσαίων αλλά και λαϊκών στρωμάτων σε μια ακροδεξιά, εθνικιστική, ρατσιστική βάση, ενώ φαίνονταν να λειτουργεί διότι βρισκόταν σε πλήρη αντιστοιχία με το M.A.G.A (Make America Great Again), προκάλεσε τελί-

κά σοβαρές επιπλοκές και διχασμούς στο κοινωνικό σώμα των ΗΠΑ, έφερε στην επιφάνεια και μεγάλωσε το κοινωνικό ρήγμα που διαμορφώνονταν τις τελευταίες δεκαετίες στον αμερικανικό κοινωνικό σχηματισμό. Η επιλογή αυτή και οι συνέπειές της θορύβησαν και έφεραν απέναντί της σημαντικά τμήματα του αμερικανικού κατεστημένου. Ωστόσο η διοίκηση Μπάιντεν, όχι μόνο δεν κατάφερε να αντιμετωπίσει το πρόβλημα, μιας και οι περισσότερες εξαγγελίες στο πεδίο αυτό έμειναν στα χαρτιά, αλλά με τις πολιτικές που προώθησε -στα πλαίσια ανταπόκρισης των ΗΠΑ στον παγκόσμιο ανταγωνισμό- συνέχισε να βαθαίνει το ρήγμα στο κοινωνικό σώμα των ΗΠΑ. Εκφράσεις αυτού του βαθέματος η πρόσφατη σύγκρουση πολιτειών με την Ομοσπονδιακή εξουσία με αφορμή το μεταναστευτικό και οι αδιανόητες συζητήσεις για αποκόλληση 25 πολιτειών από τις ΗΠΑ!

Τα προβλήματα των ΗΠΑ αντανakλώνται επίσης στο ίδιο το πολιτικό σύστημα και τους εκπροσώπους του. Κάποια στιγμή άνοιξε η συζήτηση για το απαρχαιωμένο σύστημα διακυβέρνησης, που είναι αναντίστοιχο με τις ανάγκες του αμερικανικού ιμπεριαλισμού, αλλά έκλεισε, πιθανά γιατί δεν υπήρχαν λύσεις με ευρεία συναίνεση στην άρχουσα τάξη. Πάντως μία μόνο πλευρά του προβλήματος, αν και την πιο τρανταχτή, αποτελεί η έλλειψη σοβαρών νέων πολιτικών στελεχών στο προσκήνιο και η -σε μεγάλο βαθμό- αναγκαστική στήριξη σε ένα δίπολο (μέχρι τότε;) που βρίσκεται στην τέταρτη ηλικία.

20. Όσον αφορά τις παγκόσμιες στοχεύσεις, η διοίκηση Τραμπ έκανε σφοδρότατη κριτική όχι μόνο στην προεδρία Ομπάμα, αλλά επεκτείνοντάς την έως την τότε διοίκηση, που άφησε την «μονοπολική στιγμή» (αρχές δεκαετίας του 1990), την χρυσή ευκαιρία για την επιβολή της αμερικανικής κυριαρχίας, να καθεί. Έδωσε όμως έτσι το δικαίωμα να κριθεί και η ίδια με τα ίδια αυστηρά κριτήρια και να βγει ανεπαρκής. Οι παλινωδίες και οι βιασύνες της της διοίκησης Τραμπ, η ισοπεδωτική αντιμετώπιση και χωρίς καμιά διαβάθμιση συμμάχων, ανταγωνιστών και αντιπάλων, ιδιαίτερα η τουλάχιστον «ατυχής» αντιμετώπιση της πανδημίας, που έδωσε κι άλλο αέρα σε εχθρούς και άσπονδους φίλους των ΗΠΑ, μέτρησαν στον τελικό απολογισμό. Ωστόσο, η «ανορθόδοξη» παγκόσμια μόχλευση που πραγματοποίησε η διοίκηση Τραμπ, ότι δηλαδή έθεσε ξανά όλες τις σχέσεις αντιπαλότητας, ανταγωνισμού ή συμμαχίας και εταιρικότητας υπό αμφισβήτηση, έδωσε αντικειμενικά στη νέα διοίκηση τη δυνατότητα («απόθεμα μόχλευσης») να επιχειρήσει να τις οικοδομήσει ξανά, ώστε να αντιμετωπίσει με καλύτερους από πριν όρους τον κοινό στρατηγικό στόχο της παγκόσμιας κυριαρχίας/ηγεμονίας που έβλεπαν και οι δύο να απομακρύνεται.

Κατ' αρχάς η νέα διοίκηση σφράγισε με τα λεγόμενά της, και κυρίως τα πεπραγμένα της, τη συλλογική πια πεποίθηση του αμερικανικού κατεστημένου, που η διοίκηση Τραμπ

έφερε στο προσκήνιο: οι ΗΠΑ, για να ανταπεξέλθουν και να βγουν νικήτριες στην εποχή του ανταγωνισμού των μεγάλων δυνάμεων, όπως χαρακτηριστικά το περιγράφει η «Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας» του 2017 και 2018, δεν μπορούν να «σκέφτονται» και να πράττουν όπως πριν.

Έτσι, μαζί με τις τροποποιήσεις της στην ιεράρχηση των αντιπάλων αλλά και στην αντιμετώπιση των ευρωπαϊών «συμμάχων»/ανταγωνιστών, η νέα διοίκηση «κράτησε ζωντανές», με τον δικό της τρόπο, μια σειρά σημαντικές στοχεύσεις και πολιτικές της προηγούμενης.

21. Φυσικά αν κάτι ήταν δεδομένο από την πρώτη στιγμή, αυτό ήταν η επαναφορά σε πρώτο πλάνο της Ρωσίας ως εκείνου του στρατηγικού αντιπάλου που χρίζει άμεσης, σκληρής και αποφασιστικής αντιμετώπισης. Σε αντίθεση με την προσέγγιση Τραμπ, που έβαζε μπροστά την «οικονομική» αντιμετώπιση και άρα προτεραιοποιούσε την αντιμετώπιση της Κίνας, η νέα διοίκηση ιεραρχούσε το γεωστρατηγικό ως το πεδίο μέσα από το οποίο οι ΗΠΑ θα προσέγγιζαν τον στόχο της κυριαρχίας/ηγεμονίας. Έτσι η κλιμάκωση της περίσφιξης της Ρωσίας με όργανο το καθεστώς Ζελένσκι αποτέλεσε μια ισχυρή αιτία για την εισβολή τη Ρωσίας στην Ουκρανία για τη διαφύλαξη των συμφερόντων της και την έναρξη ενός πολέμου που όμοιο του δεν έχει γνωρίσει η ανθρωπότητα από το τέλος του Β' ΠΠ. Στον πόλεμο στην Ουκρανία οι ΗΠΑ, ενώ έχουν κάποιες τακτικές επιτυχίες στο ευρύτερο πεδίο (σύρσιμο ευρωπαϊών ιμπεριαλιστών, σφήνα στην ΕΕ μέσω της «νέας Ευρώπης», επέκταση NATO προς την Ανατολή), μεγαλώνουν γι' αυτές τα διλήμματα με βάση από τη μια τα στρατηγικά διακυβεύματα με τα οποία συνδέεται η σύγκρουση αυτή και από την άλλη τις δυσμενείς εξελίξεις στο πεδίο των μαχών.

Η διοίκηση Μπάιντεν φρόντισε επίσης εγκαίρως και με μοχλό τον «αγγλοσαξονικό άξονα», να στείλει το μήνυμα πως η Κίνα αντιμετωπίζεται πια ως ανταγωνιστής και αντίπαλος. Κυρίως με το σχήμα AUKUS και δευτερευόντως του QUAD οι ΗΠΑ επιχειρούν να βάλουν κι άλλους παίχτες της περιοχής που έχουν αφυπνιστεί (Ιαπωνία, Αυστραλία) στο στρίμωγμα της Κίνας αλλά και της Ρωσίας, ενώ στέλνουν μήνυμα ευθυγράμμισης προς τους ευρωπαίους ιμπεριαλιστές. Η αναζωπύρωση από την πλευρά των ΗΠΑ του ζητήματος της Ταϊβάν, το ενεργό μέτωπο που διατηρούν με τη Βόρεια Κορέα καθώς και τα ζητήματα κυριαρχίας στη Νότια Σινική Θάλασσα, αποτελούν πλευρές και πεδία της εντεινόμενης αντικινέζικης αμερικανικής πολιτικής σε Ασία-Ειρηνικό.

Εμφανής ήταν το πρώτο διάστημα της νέας διοίκησης η αλλαγή «ύφους» και τακτικής προς τους ευρωπαίους ιμπεριαλιστές και προς την ΕΕ, ώστε να αναιρεθεί η καχυποψία και δυσάρεσκεια που είχε παράξει η διοίκηση Τραμπ: άρση αμερικανικών κυρώσεων στον NordStream 2, που συνοδεύτηκε από το πάγωμα από την πλευρά της ΕΕ τη μεγάλης εμπορικής της συμφωνίας με την Κίνα, που είχε συναφθεί

τον Σεπτέμβριο του 2020, πάγωμα της διαμάχης Boeing - Airbus, κοινός βηματισμός σε ορισμένα οικονομικο-πολιτικά πεδία (ίδρυση Συμβουλίου για το Εμπόριο και την Τεχνολογία, προώθηση από κοινού της «μεταρρύθμισης» του ΠΟΕ με διάθεση στριμώγματος της Κίνας). Όπως έδειξαν οι κατοπινές εξελίξεις (η συμφωνία AUKUS με άδεια της Γαλλίας και συνολικά της ΕΕ και κυρίως το στρίμωγμα της ΕΕ και των γαλλογερμανών όσον αφορά τον πόλεμο στην Ουκρανία) η διοίκηση Μπάιντεν επέλεξε την παλιά καλή οδό της πρόκλησης έντασης και της «με το στανιό» ευθυγράμμισης των ιμπεριαλιστών της ηπειρωτικής δυτικής Ευρώπης στους αμερικανικούς επιθετικούς σχεδιασμούς μέσα από το NATO.

Βέβαια το ζήτημα με το NATO, τα ρήγματα και οι αμφιβολίες για τον ρόλο, τη θέση και κυρίως την προοπτική του κάθε ιμπεριαλιστή σ' αυτό, κάθε άλλο παρά αποτελούν παρελθόν. Ο στρατηγικός εκβιασμός επί προεδρίας Τραμπ προς τους Ευρωπαίους, το «εγκεφαλικά νεκρό NATO» του Μακρόν, μπορεί να επισκιάστηκαν προσωρινά από τις επιτυχίες με την ένταξη Φιλανδίας και Σουηδίας στο NATO και τη συσπείρωση της δολοφονικής αυτής συμμαχίας με βάση τον πόλεμο στην Ουκρανία. Ωστόσο το ζήτημα είναι ανοιχτό και έτοιμο να ενεργοποιηθεί, πολύ περισσότερο όταν τον ρόλο του πυροκροτητή μπορεί να διεκδικήσει η ίδια η Ουάσιγκτον, όπως δείχνουν οι νέες εμπρηστικές δηλώσεις Τραμπ.

Παράλληλα, η διοίκηση Μπάιντεν προσπάθησε να ενεργοποιήσει πολυμερή σχήματα συνεργασίας, δημιουργώντας δίπολα «ελεύθερος κόσμος-ολοκληρωτικά καθεστώτα», που είναι παραλλαγές των σχημάτων «Ανατολή-Δύση» της ψυχροπολεμικής περιόδου, ώστε μαζί με το ισχυρό χαρτί της NATOϊκής συμμαχίας να ευθυγραμμίσει παραπέρα τους ευρωπαίους ιμπεριαλιστές αλλά και μια σειρά περιφερειακών δυνάμεων που δυστροπούν με τις εξελίξεις ή συνεχίζουν να μην στοιχίζονται ολοκληρωτικά προς την Δύση.

Από κει και πέρα υπάρχουν μια σειρά περιοχές με ειδικό βάρος για τον αμερικανικό ιμπεριαλισμό. Στα Βαλκάνια από τη μια προσπαθεί να κατοχυρώσει τα μέχρι τώρα αποτελέσματα των επεκτάσεών του και να εκδιώξει τα σπρίγματα της Ρωσίας (π.χ. στη Σερβία) αλλά και να αποσοβήσει το άνοιγμα νέων ρωγμών (Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Κόσοβο), συνεχίζοντας την πολιτική «σφραγίσματος των Βαλκανίων». Στον Καύκασο προσπαθεί να κωθεί χρησιμοποιώντας πέρα από την Γεωργία και την Αρμενία. Ενώ ζητούμενο παραμένει για τις ΗΠΑ το πώς θα αντιμετωπίσει τα ερείσματα που οικοδομούν Ρωσία, Κίνα αλλά και Ευρωπαίοι στην «πίσω αυλή» του, στην Κεντρική και Νότια Αμερική.

22. Δεν είναι μόνο ή κύρια το γεγονός πως η λεγόμενη «αποδέσμευση» από την Κίνα έχει σημαντικές -οικονομικές και όχι μόνο- επιπτώσεις και στις ίδιες τις ΗΠΑ και πάνε όρια, ούτε πως το εκτεταμένο πια πλέγμα κυρώσεων ενάντια στη Ρωσία δημιουργεί τριγμούς στην συνοχή της Δύσης.

Η ταυτόχρονη προσπάθεια αντιμετώπισης της Ρωσίας και της Κίνας σε όλα τα επίπεδα και όχι μόνο στο οικονομικό, έχει φέρει τους δύο ιμπεριαλιστές της Ευρασίας πιο κοντά, κάτι που δημιουργεί έναν ατέλειωτο πονοκέφαλο στο αμερικανικό κατεστημένο. Έτσι, αν και η τακτική συμμαχία Ρωσίας-Κίνας έχει φτάσει έως τώρα στο επίπεδο μιας σχέσης που οριακά χαρακτηρίζεται στρατηγικής συνεργασίας (όχι ότι και αυτό είναι λίγο), ωστόσο δημιουργούνται συνεχώς δεδομένα που φέρνουν τις ΗΠΑ ολοένα και πιο κοντά στον κίνδυνο να δουν μπροστά τους αυτό που απεύχονται δεκαετίες τώρα: μια στρατηγική συμμαχία των δύο ευρασιατικών γιγάντων. Αυτό αποτελεί –ξανατονίζουμε– και το σημαντικότερο ίσως στρατηγικό δίλημμα/αδιέξοδο που αντιμετωπίζουν οι ΗΠΑ στην προσπάθειά τους να ανακόψουν την πορεία αποδυναμώσής τους. Σ’ αυτό το στρατηγικό δίλημμα προστίθεται και επικάθεται το στρατηγικό αδιέξοδο των ΗΠΑ στην Ουκρανία.

• Η ΡΩΣΙΑ

23. Για τη Ρωσία έχει περάσει ανεπιστρεπτή η ανεκδιήγητη γιελτσινική δεκαετία του 1990. Ο ρώσικος ιμπεριαλισμός αν μέσα στην δεκαετία του 2000 ανασυγκροτήθηκε σε έναν σημαντικό βαθμό, την επόμενη δεκαετία αμφισβήτησε τις αμερικανικές επεκτάσεις και στη δεκαετία που διανύουμε άρχισε να διεκδικεί σοβαρό μερίδιο στις παγκόσμιες εξελίξεις, προσπάθεια που θα την υπερασπιστεί με κάθε τρόπο.

Το 2015, με την κρίσιμη επέμβασή της στην Συρία έδειξε πως απαιτεί να έχει ρόλο και λόγο όχι μόνο για τις πρώην σοβιετικές δημοκρατίες (πόλεμος με τη Γεωργία το 2008) αλλά και στον κοντινό της περίγυρο και πως έχει την ικανότητα να σπάει έμπρακτα τη ζώνη περικύκλωσης που δημιουργούν οι ΗΠΑ γύρω της. Παράλληλα, δεν σταματά να χρησιμοποιεί τα ερείσματά της σε περιοχές όπως τα Βαλκάνια και ο Καύκασος.

Το τελευταίο διάστημα, χρησιμοποιώντας μια σειρά όπλα (εμβόλια, ενεργειακό, δυσαρέσκεις χωρών), όχι μόνο συνεχίζει να στηρίζει χώρες στο μαλακό υπογάστριο των ΗΠΑ (Βενεζουέλα) και να βάζει σφήνες στις σχέσεις Τουρκίας-Δύσης, αλλά διεκδικεί πια σοβαρό ρόλο σε περιοχές όπως η Ζώνη του Σαχέλ στην Αφρική, είναι κοντά στο να αποκτήσει –μετά την Ταρτούς (Συρία)- και δεύτερη βάση στη Μεσόγειο (Ανατολική Λιβύη), δημιουργεί «ανάρμοστες» σχέσεις με πάλαι ποτέ φιλοδυτικές χώρες στη Μέση Ανατολή (Σαουδική Αραβία). Εκμεταλλεύεται έτσι την υποχώρηση του γαλλικού ιμπεριαλισμού στη Μαύρη Ήπειρο, τα κενά που αφήνει αλλά και τις δυσαρέσκεις που δημιουργεί ο αμερικανικός ιμπεριαλισμός και γενικά η «συλλογική Δύση». Ενώ μέσω του σχήματος των BRICS, μαζί με την Κίνα προσπαθεί να αναβαθμίσει σημαντικά την παγκόσμια επιρροή της.

24. Ωστόσο, μακράν η σημαντικότερη γεωπολιτική

στρατηγική της επιλογή αφορά την εισβολή της στην Ουκρανία. Ο ρώσικος ιμπεριαλισμός θεωρώντας –και σωστά– ότι οι εξελίξεις θα κλιμακώσουν την περίσφιξη του και θα του θέσουν έως και υπαρξιακά ζητήματα, αποφάσισε να παρέμβει με αποφασιστικό τρόπο. Δια μέσω του πολέμου στην Ουκρανία, θέτει πια εξ αντικειμένου συνολικότερα στρατηγικά διακυβεύματα: η Ρωσία θα πρέπει να έχει λόγο και ρόλο στην «αρχιτεκτονική ασφαλείας στην Ευρώπη», αλλά και σε ολόκληρο τον πλανήτη. Αν και αντιμετωπίζει όχι αμελητέες «απώλειες» στο πεδίο και της γεωπολιτικής (ένταξη Φιλανδίας-Σουηδίας στο ΝΑΤΟ) και των συμμαχιών (στάση ευρωπαίων ιμπεριαλιστών) ευελπιστεί ότι οι εξελίξεις στο πεδίο των μαχών θα μπορέσουν σε μια πορεία έως και να αντιστρέψουν παγιωμένες σήμερα καταστάσεις.

Ο πόλεμος στην Ουκρανία, μαζί με τις κινήσεις των ΗΠΑ σε Ταιβάν και Ειρηνικό, έχουν επιταχύνει την σύσφιξη των σχέσεων Ρωσίας-Κίνας. Ωστόσο αυτή για την ώρα δεν κλιμακώνεται έως στο ποιοτικό επίπεδο τη στρατηγικής συνεργασίας. Από την πλευρά της ρώσικης ΝΑΤ υπάρχουν φόβοι για την ραγδαία ενδυνάμωσή της Κίνας, αλλά και στρατηγικές αμφιβολίες για το εάν και κατά πόσο χωρούν δύο ηγεμόνες στον ευρασιατικό χώρο.

25. Για τη ρωσική Νέα Ασιατική Τάξη (ΝΑΤ), η συνέχιση του πολέμου στην Ουκρανία έθεσε και ένα ευρύτερο ζήτημα: «σε ποιον κόσμο ανήκει». Η πολιτική ηγεσία της ΝΑΤ, με επικεφαλής τον Πούτιν, επιχειρεί μια συνολική απάντηση με επίκεντρο δύο αλληλένδετες εκτιμήσεις: για την άνοδο της ισχύος και του ρόλου που κατ’ επέκταση αναλογεί σε δυνάμεις της Ευρασίας και της Ανατολής και την πτωτική πορεία αλλά και την αναξιοπιστία της «συλλογικής Δύσης», που την κατηγορεί ότι λειτουργεί με δύο μέτρα και δύο σταθμά στις παγκόσμιες υποθέσεις. Επιλέγει να επενδύσει ιδεολογικά στον λεγόμενο «ρωσικό κόσμο» και να τον εργαλειοποιήσει όσον αφορά την πρώην σοβιετική επικράτεια. Επιπρόσθετα η Ρωσία εμφανίζεται και ως εκπρόσωπος των δυσαρεστημένων και των ριγμένων αστικών τάξεων στον πλανήτη. Ο ρώσικος ιμπεριαλισμός και οι αναφορές του στον πολυπολικό –ή πολυκεντρικό– κόσμο δεν είναι παρά μια τακτική επιλογή μέσω της οποίας αμφισβητεί τη δυτική κυριαρχία στον πλανήτη. Όμως πρέπει να είναι σαφές πως αυτός (δηλαδή ο πολυπολικός κόσμος) δεν είναι στόχος αλλά εφιαλτήριο για να θέσει τις πραγματικές του φιλοδοξίες, που είναι η ηγεμονική θέση στον πλανήτη. Το ίδιο σαφές πρέπει να είναι πως η αμφισβήτηση της δυτικής κυριαρχίας είναι μια διαδικασία καθόλου εύκολη και που αντιμετωπίζει ήδη μια σειρά προβλήματα και ενστάσεις.

Η «εκστρατεία προς τη Μόσχα» του επικεφαλής της Βάγκνερ, Πριγκόζιν ανέδειξε εκτός των άλλων την έλλειψη ιστορικού βάθους και των σημαντικών κενών και στρεβλώσεων που ενυπάρχουν στην ανολοκλήρωτη πορεία διαμόρφωσης της Νέας Ασιατικής Τάξης της Ρωσίας. Στην κίνηση

Πριγκόζιν αντανakλάστηκε η τάση σκλήρυνσης τμημάτων της NAT με τη λογική να μετατραπεί η «ειδική στρατιωτική επιχείρηση» στην Ουκρανία σε έναν πλήρη πόλεμο. Ωστόσο δόθηκε η ευκαιρία και σε άλλα τμήματα της NAT να εκφράσουν την δυσαρέσκεια και τις ενστάσεις τους για τη μεγάλη οπισθοχώρηση στη στρατηγική ενεργειακή σχέση με τη Γερμανία, το σπάσιμο των δεσμών με την Ευρώπη και τη ρηγμάτωση συνολικά στις ρωσοδυτικές σχέσεις. Κοινή βάση και των δύο αντιτιθέμενων οπτικών το γεγονός ότι η ρωσική πολιτική και στρατιωτική ηγεσία δεν εκτίμησε σωστά και σε όλο το βάθος του τι θα αντιμετώπιζε όταν ξεκινούσε την εισβολή, και με δεδομένο ότι οι σχέσεις Ρωσίας-Ευρώπης αλλά και Ρωσίας-Δύσης απασχολούν και προβληματίζουν το σύνολο της NAT και του πολιτικού της προσωπικού.

Στο παραπάνω πλαίσιο επικάθεται και το συνολικό πρόβλημα του πολιτικού συστήματος, που εκφράζεται και διαμέσω της υπερβολικής στήριξης στην ικανότητα του Πούτιν, στήριξη που σε συγκεκριμένες συνθήκες μπορεί από πλεονέκτημα να μετατραπεί στο αντίθετό του.

26. Η πολιτική ηγεσία της NAT αντιμετώπισε μετά την εισβολή στην Ουκρανία εκτεταμένα αλλά και αλλεπάλληλα κύματα κυρώσεων, που έφτασαν έως το πάγωμα των περιουσιακών στοιχείων του ρωσικού κράτους στο εξωτερικό. Οι δυτικές κυρώσεις πολλαπλασίασαν και βάθυναν τους αποκλεισμούς που ποτέ δεν έπαψε να έχει η Ρωσία από τη δυτική οικονομία (π.χ. από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου) αλλά και προσθέτονταν στην πορεία με διάφορες αφορμές. Παράλληλα, οι τεράστιες ανάγκες να ανταπεξέλθει στον πόλεμο στην Ουκρανία την οδήγησαν στο να μετατρέψει τη ρωσική οικονομία σε ολοένα και μεγαλύτερο βαθμό σε πολεμική οικονομία.

Συνδυαστικά αυτές οι δύο εξελίξεις, παρά τις προφανείς αρνητικές τους συνέπειες, ανάγκασαν τη ρωσική ηγεσία να αυξήσει κατακόρυφα το έτσι κι αλλιώς μεγάλο βαθμό ανεξαρτησίας της ρωσικής οικονομίας αλλά και αποτέλεσαν κίνητρο για μια σειρά παράλληλες εξελίξεις. Η μεγέθυνση του στρατιωτικού-βιομηχανικού συμπλέγματος συνδυάστηκε με την παραγωγή νέων καταστρεπτικών οπλικών συστημάτων ενός επιπέδου πάνω από τα δυτικά αντίστοιχα. Ταυτόχρονα, επιταχύνθηκε η διαδικασία μετασχηματισμού της παραγωγικής της βάσης ώστε να ανταπεξέλθει στον παγκόσμιο ανταγωνισμό. Με βάση τα μερίδιά της και τις δυνατότητές της στο ενεργειακό πεδίο, οι κυρώσεις έχουν μάλλον γυρίσει μπουμερανγκ στους δυτικούς εμπνευστές τους. Μάλιστα φαίνεται πως η πολιτική ηγεσία μέσω των διαδικασιών αυτών έχει προκαλέσει σημαντικές ανακατατάξεις στα πρόσωπα αλλά και την ιεραρχία στα πλαίσια της NAT, παράγοντας έτσι αποτελέσματα πιο συμβατά με την γεωπολιτική ιεράρχηση των εχθρών και των φίλων του ρωσικού ιμπεριαλισμού.

• Η ΚΙΝΑ

27. Η κινέζικη ηγεσία, μετά από δύο -τουλάχιστον- δεκαετίες ξέφρενης καπιταλιστικής ανάπτυξης και συσσωρευσης, βρίσκεται μπροστά σε νέα και κρίσιμα δεδομένα και καταστάσεις. Χωρίς να εγκαταλείπει, κάθε άλλο, την πολιτική της «ήπιας ισχύος», κινείται με ραγδαίους ρυθμούς να αντιστοιχίσει τη στρατιωτική-στρατηγική της ισχύ στην οικονομική της άνοδο, αλλά και να μετασχηματίσει το οικονομικό της DNA ώστε να αντιστοιχεί σε ιμπεριαλιστική δύναμη παγκόσμιας εμβέλειας. Συνεχίζει φυσικά για την κινέζικη NAT να υπάρχει το φάντασμα του Σοβιετικού 1989, που αν και προσπαθεί να το ξεφορτίσει μέσα από μια διαδικασία ελεγχόμενης καπιταλιστικοποίησης, είναι βέβαιο ότι κάποια στιγμή θα καλεστεί να αντιμετωπίσει ή εκ των πραγμάτων θα βρεθεί μπροστά στην αντίφαση μεταξύ της πολιτικής μορφής και του περιεχομένου των οικονομικών-κοινωνικών σχέσεων που οικοδομεί.

Η Κίνα θα συνεχίσει την πολιτική της «ήπιας ισχύος», που ένα σημαντικό τμήμα της αφορά την εξής διπλή προσπάθεια: από τη μια διασφάλισης δρόμων και κόμβων που να της παρέχουν ενεργειακές και ευρύτερα πρώτες ύλες, τεχνολογία και τεχνολογία αιχμής και από την άλλη χρησιμοποίησης αυτών ή διαφορετικών δρόμων και κόμβων για τη διείσδυση σε κρίσιμες περιοχές και αγορές του πλανήτη.

Η κινέζικη ηγεσία, όπως δείχνει και η ισορροπιακή της στάση ή έστω η στάση της ευμενούς προς τη Ρωσία ουδετερότητας στο ζήτημα της Ουκρανίας, δεν θέλει να τοποθετήσει απέναντί της το σύνολο της Δύσης, προσπαθεί να κερδίσει χρόνο αλλά και να μην θυσιάσει τις οικονομικο-εμπορικές της σχέσεις της με την Ευρώπη και συνολικά τη Δύση. Βέβαια ο κινέζικος ιμπεριαλισμός γνωρίζει πια πως η αμερικανική ανοχή (που υπήρχε για γεωστρατηγικούς λόγους) έχει τελειώσει και πως αν δεν υπερασπιστεί και κατοχυρώσει την πολιτική «ήπιας ισχύος» με την πολιτική και στρατιωτική ισχύ, κινδυνεύει να χάσει πολλά από τα κέρδη της προηγούμενης φάσης. Η περίπτωση της Λιβύης ωχρία μπροστά στα εμπόδια που συναντά και θα συναντήσει από δω και πέρα η κινέζικη διείσδυση: χαρακτηριστικό πρόσφατο παράδειγμα η με αμερικανική πρωτοβουλία, ανταγωνιστική -προς τον κινέζικο σύγχρονο «δρόμο του μεταξιού»- διαδρομή διασύνδεσης της Ινδίας με την Ευρώπη, στην οποία συμμετέχουν εκτός από τις ΗΠΑ, την ΕΕ και την Ινδία, η Σαουδική Αραβία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

Στο εσωτερικό, παρά τα σοβαρά προβλήματα που συνάντησε κατά την πανδημία, συνεχίζει με κλιμακούμενους ρυθμούς την μετατροπή της από μια οικονομία φτηνών προϊόντων χαμηλής τεχνολογίας σε οικονομία προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας και με ενσωματωμένη τεχνολογία αιχμής. Όμως η επιβράδυνση των ρυθμών ανάπτυξης του κινέζικου καπιταλισμού δεν οφείλεται πια μόνο ή κυρίως στην προηγούμενη διαδικασία. Το τέλος της ανοχής της Δύ-

σης και κυρίως των ΗΠΑ, έχουν οδηγήσει εκτός των άλλων στην κατακόρυφη μείωση των εισροών ξένων κεφαλαίων στη χώρα. Η Κίνα αντιμετωπίζει ένα «κοκτέιλ κρίσεων» με την αγορά ακινήτων -που αντιπροσωπεύει το 30% της οικονομίας της- να καταγράφει πτώση και συνεχείς πτωχεύσεις, τον αποπληθωρισμό να εδραιώνεται και την ανεργία στους νέους να αυξάνεται ανησυχητικά. Τα προηγούμενα έχουν σίγουρα επιπτώσεις στην προσπάθεια του κινέζικου ιμπεριαλισμού να δημιουργήσει μεσαία τάξη. Παράλληλα οδηγούν σε έναν νέο κύκλο επίθεσης, που απειλεί τις κατακτήσεις που με πολύ σκληρούς αγώνες κέρδισε η κινέζικη εργατική τάξη την προηγούμενη περίοδο.

Η πιο χαρακτηριστική έκφραση του αγώνα δρόμου που κάνει ο κινέζικος ιμπεριαλισμός, είναι η ανάπτυξη του στρατιωτικού-στρατηγικού του οπλοστασίου. Ξοδεύει δισεκατομμύρια δολάρια στο διαστημικό του πρόγραμμα, με σκοπό να φτάσει μέσα στην επόμενη δεκαετία τις ΗΠΑ και τη Ρωσία. Ολοκλήρωσε την κατασκευή του δικού της διαστημικού σταθμού το 2022 και μέσα στο 2023 έστειλε επανδρωμένο διαστημικό όχημα σε αυτόν. Προχωρά με φοβερούς ρυθμούς στην κατασκευή πυρηνικών όπλων: μόνο το 2021 οι αμερικανικοί κατασκοπευτικοί δορυφόροι αναφέρθηκαν στην κατασκευή 200 σιλό για να στεγάσουν μια νέα γενιά διπλειρωτικών πυραύλων ικανών να φέρουν πυρηνικές κεφαλές. Η Κίνα κατασκεύασε το τρίτο αεροπλανοφόρο της, που όμως είναι το πρώτο που κατασκευάστηκε εξολοκλήρου από την ίδια. Έχει ξεπεράσει τον αριθμό πολεμικών πλοίων των ΗΠΑ, μιας και θεωρεί κρίσιμη την ανάπτυξη ενός ισχυρού πολεμικού στόλου για να προστατέψει την θαλάσσια διαδρομή της «Πρωτοβουλίας: Μία Ζώνη - Ένας Δρόμος» (BRI), ενώ έχει δημιουργήσει την πρώτη της στρατιωτική παρουσία στο εξωτερικό (Τζιμπουτί). Ωστόσο απέχει ακόμα αρκετά από το επίπεδο τόσο των ΗΠΑ όσο και της Ρωσίας. Το πιο σημαντικό πρόβλημα του κινέζικου στρατού είναι αυτό που οι ίδιοι οι Κινέζοι ηγέτες ονομάζουν «ασθένεια της ειρήνης». Το ότι δηλαδή σε αντίθεση με τον στρατό των ΗΠΑ που έχει εμπλακεί σε μια σειρά πολέμους (επεμβάσεις) και της Ρωσίας που παίρνει ταχύρρυθμα μαθήματα στην Ουκρανία, ο κινέζικος στρατός δεν είναι ετοιμοπόλεμος.

Η Κίνα κινείται μεθοδικά και πέρα από τη στρατιωτική της προετοιμασία, εργάζεται εντατικά για τη σύμπτυξη συνεργασιών και συμμαχιών με χώρες της περιοχής, ώστε να αντιμετωπίσει τις αυξανόμενες προκλήσεις των ΗΠΑ στη Νοτιοανατολική Ασία (Ταϊβάν, ΑΥΚΥΣ). Στο πολιτικό-διπλωματικό επίπεδο η κατοχύρωση ρόλου και θέσης στη Νοτιοανατολική Ασία και τον Ειρηνικό, ενάντια στην προσπάθεια περίσφιξης της από τις ΗΠΑ συνδυάζεται πια με διπλωματικές πρωτοβουλίες και κινήσεις παγκόσμιας εμβέλειας, όπως η συμφωνία με το Ιράν, η διαμεσολάβηση μεταξύ Ιράν και Σαουδικής Αραβίας και φυσικά η ισχυρή στήριξη που παρέχει στο σχήμα των BRICS.

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΚΑΙ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

• Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

28. Η ιμπεριαλιστική λυκοσυμμαχία της Ευρωπαϊκής Ένωσης βρίσκεται αντιμέτωπη με τα πιο μεγάλα αδιέξοδα από τη στιγμή της ίδρυσής της ως Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) το 1957.

Τις προηγούμενες δύο δεκαετίες, η υιοθέτηση του ευρώ και η δημιουργία της ευρωζώνης, η -με γερμανική σφραγίδα- επιλογή της διεύρυνσης της ΕΕ με χώρες της Ανατολικής Ευρώπης ανέδειξαν την προοπτική αναβάθμισης του διεθνούς ρόλου του ευρωπαϊκού εγχειρήματος. Ταυτόχρονα όμως αποτέλεσαν και αιτίες ενίσχυσης των εσωτερικών αντιφάσεων του εγχειρήματος. Τα σοβαρά τραύματα που άφησε η παγκόσμια οικονομική κρίση στο σώμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι σπασμοί που δημιούργησε η αποκόλληση της Βρετανίας (BREXIT), σε συνδυασμό με τους ολοένα και οξύτερους ενδοϊμπεριαλιστικούς ανταγωνισμούς και τις αποκλίνουσες στρατηγικές των ιμπεριαλιστικών κρατών-μελών που κανοναρχούν στα πλαίσιά της, έφεραν στο προσκήνιο τις εγγενείς αντιφάσεις του ευρωπαϊκού ιμπεριαλιστικού εγχειρήματος, που επίσης δοκιμάστηκε και θα δοκιμαστεί και στο μέλλον από τα προσφυγικά και μεταναστευτικά ρεύματα. Ρεύματα που δημιουργούν -πρώτα απ' όλα- οι ιμπεριαλιστικές πολιτικές των ΗΠΑ και της ίδιας της ΕΕ έναντι φτωχών και εξαρτημένων χωρών και περιοχών.

Ωστόσο, ο πόλεμος στην Ουκρανία όχι μόνο πολλαπλασίασε τις αντιφάσεις, τα προβλήματα, τις φυγόκεντρες τάσεις και τα αδιέξοδα της ΕΕ, αλλά την πέταξε βίαια ανάμεσα στις συγκρουόμενες αμερικανορωσικές συμπληγάδες, αυξάνοντας τον κίνδυνο έως και σύνθλιψής της. Μια αξιοσημείωτη διάσταση αυτών των εξελίξεων στο ευρωπαϊκό έδαφος είναι η άνοδος των κοινωνικών και ταξικών αγώνων από τα εργατικά, τα λαϊκά έως και μεσαία στρώματα (όπως οι αγρότες) που βλέπουν το βιοτικό τους επίπεδο και μια σειρά κατακτήσεις και δικαιώματα να καταβυθίζονται και θυσιάζονται χάριν γεωπολιτικών επιλογών και φυσικά στο βωμό του άγριου ανταγωνισμού και της υπερουσσώρευσης πλούτου στις αστικές τάξεις που αυτός απαιτεί.

Σημαντική πλευρά των εξελίξεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί η άνοδος των ακροδεξιών κομμάτων. Η κάθε περίπτωση πρέπει να αντιμετωπίζεται ξεχωριστά και με βάση την ιδιαίτερη διαδρομή της κάθε χώρας. Ωστόσο, δεν μπορούμε παρά να σημειώσουμε πως σε χώρες όπως η Γερμανία, η Γαλλία, ή ακόμα η Ολλανδία και η Ιταλία, η άνοδος τους έως και σε κυβερνητικές θέσεις (Ιταλία, Ολλανδία) δεν συνδέεται μόνο με την αξιοποίηση της δυσaréσκειας των λαϊκών μαζών, και με έναν ιδιαίτερο τρόπο των μεσοστρωμάτων, από την γενίκευση της επίθεσης. Ούτε αντανάκλα μόνο την ανυποληψία της ρεφορμιστικής και καθεστωτικής

αριστεράς καθώς και την ταυτόχρονη αδυναμία έως ανυπαρξία των επαναστατικών δυνάμεων που θα μπορούσαν να μετατρέψουν τη δυσaréσκεια σε αγώνες και σε αριστερό ανατρεπτικό προσανατολισμό. Αντανακλά και εκφράζει τις σκέψεις και τους προβληματισμούς των αρχουσών τάξεων που αφορούν και συνδέονται με τον ιμπεριαλιστικό τους ρόλο. Έτσι, η άνοδος της Λεπέν στη Γαλλία εκφράζει και τις δεύτερες σκέψεις αλλά και τη διάθεση τμημάτων του γαλλικού ιμπεριαλισμού να αντιμετωπίσει τη γερμανική ηγεμονία στην ΕΕ. Η άνοδος του ακροδεξιού AfD στη Γερμανία εκφράζει και τη δυσaréσκεια τμήματος του γερμανικού ιμπεριαλισμού για τον αμερικανικό εκβιασμό που οδήγησε στη στροφή 180 μοιρών από την OstPolitic. Φυσικά, η γενική άνοδος της ακροδεξιάς σε πολλές χώρες, και όχι μόνο στην Ευρώπη, φαίνεται να συνδέεται με μια λογική προληπτικής τρομοκράτησης και καταστολής των λαών και των βημάτων της αφύπνισής τους.

Επιπλέον, με βάση τα ζητήματα που έχουν τεθεί στην ευρωπαϊκή ήπειρο και στον κόσμο, κοστίζει περισσότερο από ποτέ το γεγονός πως η γαλλογερμανική συνεννόηση (για άξονα ούτε λόγος) περιορίζεται συνεχώς, ενώ και η ισορροπία αλλά και μια ορισμένη ώθηση που έδινε η παρουσία της Βρετανίας δεν υπάρχει πια. Επιπλέον, λιγότερο ισχυρές, αλλά με σημαντική παρουσία, χώρες όπως η Ιταλία και η Ισπανία έχουν ανεβάσει τους τόνους διαφοροποίησης, ενισχύοντας το κλίμα διαιρέσεων που έχει αυξηθεί και στο οποίο παίζουν ρόλο πυροδοτή οι χώρες της «Νέας Ευρώπης», με ή και χωρίς αμερικανικές υποδείξεις.

Πρόσφατα είχαμε τη με το ζόρι απόφαση για το μεταναστευτικό, τη συμφωνία για την έναρξη (που έχει κατά βάση πολιτικό χαρακτήρα) της διαδικασίας ένταξης της Ουκρανίας στην ΕΕ, με τον Ορμπάν να πίνει καφέ για να μη χαλάσει την απαραίτητη ομοφωνία, ενώ μένουν οι σοβαρές διαφωνίες μεταξύ Γαλλίας και Γερμανίας για τους νέους δημοσιονομικούς κανόνες, αλλά και την αντιμετώπιση της πυρηνικής ενέργειας. Διχασμένες εμφανίστηκαν οι χώρες της ΕΕ, αλλά και αξιωματούχοι που την εκπροσωπούν όσον αφορά τη σφαγή στη Γάζα.

Βέβαια, και παρ' όλα αυτά, η Ευρωπαϊκή Ένωση παραμένει ένα εγχείρημα που δίνει στο κεφάλαιο των ιμπεριαλιστικών χωρών και στις ίδιες τις ιμπεριαλιστικές χώρες που την ελέγχουν και την καθοδηγούν μεγάλες δυνατότητες σε τρία επίπεδα: στη διαιώνιση της ληστείας των πλουτοπαραγωγικών πηγών και των λαών των μικρότερων χωρών της ΕΕ, στην αποτελεσματικότερη και αγριότερη προώθηση των πολιτικών εκμετάλλευσης του κεφαλαίου στο εσωτερικό κάθε χώρας, καθώς και της επιβολής ενός ολοένα και πιο αντιδραστικού νομικού πλαισίου, στη χρησιμοποίηση από τα ιμπεριαλιστικά κράτη-μέλη του εγχειρήματος για προβολή ισχύος και επιρροής στις υπόλοιπες περιοχές του κόσμου.

Το μέλλον λοιπόν της ευρωπαϊκής ιμπεριαλιστικής λυκοσυμμαχίας δεν θα κριθεί μονοσήμαντα, αλλά οπωσδήποτε

τε βασικό ρόλο σ' αυτό θα παίξουν οι επιλογές που θα καλεστούν να κάνουν και τα διλλήματα στα οποία θα καλεστούν να απαντήσουν οι βασικές ιμπεριαλιστικές δυνάμεις που την ορίζουν, μέσα σε συνθήκες ενός εξελισσόμενου άγριου διεθνούς ανταγωνισμού μεταξύ ΗΠΑ, Ρωσίας και Κίνας για την ηγεμονία στον πλανήτη.

• ΓΕΡΜΑΝΙΑ

29. Στην πιο δεινή θέση θα μπορούσαμε να πούμε ότι βρίσκεται ο γερμανικός ιμπεριαλισμός, μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και τον πόλεμο που ξέσπασε από κει και έπειτα.

Η γερμανική αστική τάξη είχε επιλέξει έναν μακρόσυρτο δρόμο ήπιας ισχύος για την επίτευξη της ηγεμονίας της στην ΕΕ. Έτσι κατάφερε να γύρει το ισοζύγιο υπέρ της έναντι του Παρισιού, αλλά και του Λονδίνου. Κυρίως όμως να αναβαθμίσει τη θέση της μέσω της OstPolitic που συμπεριελάμβανε πια όχι μόνο τη στρατηγική ενεργειακή συνεργασία με τη Ρωσία, αλλά και τις εκτεταμένες εμπορικο-οικονομικές σχέσεις με την Κίνα, αναδεικνυόμενη έτσι η χώρα με το μεγαλύτερο εξαγωγικό πλεόνασμα στην Ευρώπη. Θεωρούσε έτσι πως δια της διολιθίσεως θα κατακτούσε την πολυπόθητη χειραφέτηση από την αμερικανική κηδεμονία.

Τώρα η ηγεμονική δύναμη στην ΕΕ, αναγκάζεται, μη μπορώντας ουσιαστικά να κάνει κάτι άλλο, να ανατρέψει «σε μια νύχτα» πολιτικές δεκαετιών, διακυβευοντας πολλές από τις θέσεις και τους ρόλους που είχε εν τω μεταξύ κατακτήσει.

Καταπίνει αμίλητη το σαμποτάζ του αγωγού Nord-Stream 1 και 2, όχι απλά παγώνει τη στρατηγική ενεργειακή συνεργασία με την Ρωσία, αλλά πειθαναγκάζεται να στοιχηθεί απέναντί της στον πόλεμο στην Ουκρανία. Ταυτόχρονα, πιέζεται από τις ΗΠΑ να περιορίσει δραματικά τις εμπορικο-οικονομικές σχέσεις της με την Κίνα. Με καταλύτη την απώλεια του φτηνού φυσικού αερίου από τη Ρωσία, η γερμανική οικονομία, από ατμομηχανή της Ευρώπης, κινδυνεύει να μετατραπεί στον μεγάλο της ασθενή. Ήδη η βιομηχανική της παραγωγή βιώνει σοβαρά προβλήματα με την κατακόρυφη αύξηση του ενεργειακού κόστους ενώ βρίσκεται σε μια πορεία συρρίκνωσής της. Γι' αυτό και τμήμα του οικονομικού κατεστημένου έχει δείξει τη δυσaréσκειά του για την ακολουθούμενη αποσύνδεση από τη ρωσική ενέργεια, κάτι που εκδηλώνεται και στο πολιτικό επίπεδο με την άνοδο του ακροδεξιού AfD. Στο εσωτερικό της ΕΕ προσπαθεί με πενιχρά αποτελέσματα να συντονιστεί με τη Γαλλία σε σημαντικά ζητήματα, ενώ οι φυγόκεντρες μετά το BREXIT τάσεις παραμένουν και οι διαφοροποιήσεις χωρών και ομάδων χωρών από την κυρίαρχη ατζέντα που η ίδια θέτει έχουν ενταθεί.

Η εξαγγελία για μαζικό επανεξοπλισμό του γερμανικού στρατού με κονδύλια ύψους 100 δισ. ευρώ μένει να επιβεβαιωθεί στην πράξη. Επιπλέον υπάρχει στο τραπέζι το εξίσου σημαντικό ερώτημα για το πώς αυτή η ενδυνάμωση μπορεί

να αξιοποιηθεί, ενόσω τα πολιτικά-στρατιωτικά βήματα που βλέπουμε να κάνει ο γερμανικός ιμπεριαλισμός, όσον αφορά τη στρατηγική του χειραφέτηση, είναι προβληματικά;

• ΓΑΛΛΙΑ

30. Καθίσταται φανερό πως, ενώ ο γαλλικός ιμπεριαλισμός συνεχίζει να προσδίδει σημασία στη γαλλογερμανική συνεννόηση, έχουν διευρυνθεί οι αποκλίσεις μεταξύ των δύο πρωταγωνιστών του ευρωπαϊκού ιμπεριαλιστικού εγχειρήματος. Έχει δυναμώσει στη Γαλλία η δυσαρέσκεια έναντι της γερμανικής ηγεμονίας, κάτι που εκφράζεται πολιτικά και με τα σημαντικά ποσοστά της Λεπέν. Ευρύτερα φαίνεται πως οι εξελίξεις στο γαλλικό πολιτικό σύστημα αντανακλούν τα συνολικά ερωτήματα και αδιέξοδα που συναντά η άρχουσα τάξη της Γαλλίας.

Στο ευρωπαϊκό πεδίο η γαλλική αστική τάξη απαιτεί λιγότερο αυστηρούς δημοσιονομικούς κανόνες, μεγαλύτερα μερίδια από τη ληστεία των εξαρτημένων χωρών εντός και εκτός Ευρώπης, πιο μεγάλη ευελιξία με τα «ελλείμματα», ώστε να μπορεί να διαχειρίζεται και τη μεγάλη λαϊκή αντίδραση που εκδηλώνεται εκεί περισσότερο από οπουδήποτε αλλού στην ευρωπαϊκή ήπειρο. Ταυτόχρονα, στο ενεργειακό πεδίο επιχειρεί να προβάλλει ως ευρωπαϊκός προμηθευτής ενέργειας, έχοντας εντάξει στα πλάνα του μια αξιοσημείωτη αύξηση των πυρηνικών αντιδραστήρων, γεγονός που έγινε πολύ πιο σημαντικό μετά τις κυρώσεις ενάντια στη Ρωσία για την εισβολή της στην Ουκρανία.

Βέβαια το ίδιο στριμωγμένος με τον γερμανικό είναι και ο γαλλικός ιμπεριαλισμός μετά από αυτή την εισβολή, που ανάγκασε το Παρίσι, όπως και το Βερολίνο, να αποδεχτούν μια νέα αμερικάνικη «απόβαση» στη Γηραιά Ήπειρο. Γνωρίζει η αστική τάξη της Γαλλίας ότι μπορεί το πυρηνικό οπλοστάσιό της να της δίνει την ικανότητα να κάνει προβολή ισχύος στο εσωτερικό της ΕΕ έναντι της γερμανικής αστικής τάξης, που είναι στρατηγικά «ανάπηρη», αλλά έναντι της Ρωσίας δεν φτάνει και είναι ικανό να λειτουργεί μόνο συμπληρωματικά στην αμερικανική πυρηνική ομπρέλα.

Επιπρόσθετα, είναι εμφανής η υποχώρηση του γαλλικού ιμπεριαλισμού από την παρουσία του ως ιμπεριαλιστικής «προστάτιδας» δύναμης από μια σειρά χώρες της Ζώνης του Σαχέλ, ενώ και οι προσπάθειές του να παρέμβει σε μια σειρά άλλα μέτωπα (Μέση Ανατολή) δεν του δίνουν χειροπιαστά αποτελέσματα. Εκεί που έχει κάνει ορισμένα βήματα είναι η, δια μέσω της Ελλάδας, αναβάθμιση της παρουσίας και της επιρροής του στην Ανατολική Μεσόγειο, πάντα κάτω από το συνολικό πλαίσιο της αμερικανικής επικυριαρχίας στην περιοχή.

• ΑΓΓΛΙΑ

31. Ο αγγλικός ιμπεριαλισμός συνεχίζει το ταξίδι του στα αχαρτογράφητα, αλλά πάντως ταραγμένα, παγκόσμια

νερά, μετά την αποχώρησή του από την ΕΕ. Η απάντηση που δόθηκε στον ιστορικό μεταπολεμικό διχασμό της βρετανικής άρχουσας τάξης ήταν δεδομένο και φαίνεται ολοκάθαρα πως δεν αρκούσε για να της προσφέρει και τις λύσεις που αναζητούσε. Και αυτό γιατί πηγή των προβλημάτων της ήταν η συνεχής μείωση της επιρροής της στην Ευρώπη και τον κόσμο, κάτι που αφορούσε τις δυνατότητες που διαμόρφωνε στο διάβα των δεκαετιών και πολύ λιγότερο τη συμμετοχή της ή όχι στην ΕΕ.

Το αφήγημα της «παγκόσμιας Βρετανίας», που λίγο έως πολύ προέβλεπε ότι η Βρετανία «απελευθερωμένη» πια από τους καταναγκασμούς και τις δεσμεύσεις του ευρωπαϊκού εγχειρήματος θα κατακτούσε μια άλλη θέση στον κόσμο, δεν επαληθεύτηκε.

Οικονομικά παλεύει ώστε να μην αποστερηθεί πλήρως τα προνόμια που είχε κατοχυρώσει από την ειδική σχέση που επί της ουσίας είχε συνάψει με το όλο εγχείρημα της ΕΕ, ενώ οι αυτόνομες επιδόσεις της δεν προκαλούν και ιδιαίτερη αισιοδοξία.

Οι συχνές αλλαγές πρωθυπουργών είναι ένα δείγμα της αστάθειας που κληρονόμησε το βρετανικό πολιτικό σύστημα μετά το BREXIT, πράγμα που αντανακλά τις δυσκολίες της «επόμενης μέρας» που συνεχίζουν να ταλανίζουν τον βρετανικό ιμπεριαλισμό, όπως άλλωστε και τα ερωτηματικά καθώς και οι αναταράξεις για το τρίγωνο Βρετανία-ΕΕ-(κατεχόμενη) Βόρεια Ιρλανδία.

Στο γεωπολιτικό πεδίο, μπορεί η βρετανική αστική τάξη να κάνει «φιλότιμες» προσπάθειες με παλιούς γνώριμους (Πολωνία, Τουρκία, χώρες της Βρετανικής Κοινοπολιτείας) ώστε να ανακτήσει μέρος της επιρροής της στις παγκόσμιες εξελίξεις, αλλά κατά βάση προσγειώθηκε και περιορίζεται σε έναν ρόλο (AUKUS, Ουκρανία) «δεξιού χεριού» του υπερατλαντικού αφεντικού (ΗΠΑ) και άντλησης της όποιας ισχύος και επιρροής μέσα από το αγγλοσαξονικό κανάλι. Ο τυχοδιωκτισμός που διακρίνει πολλές από τις κινήσεις και τις επιλογές του πολιτικού της προσωπικού (βλέπε Ουκρανία) είναι χαρακτηριστικός των πιέσεων και της ανάγκης της βρετανικής αστικής τάξης να κατοχυρώσει ρόλο και θέση στα πράγματα.

• ΙΑΠΩΝΙΑ

32. Την δεκαετία του 1990, η μεγάλη οικονομική κρίση που έπληξε την Ιαπωνία την ανάγκασε για αρκετό διάστημα να «αποχωρήσει» από τις παγκόσμιες υποθέσεις. Επιπλέον, ως μία από τις πηττημένες δυνάμεις του Β' ΠΠ και επιπλέον ως η χώρα που το Σύνταγμά της (υπο)γράφηκε πάνω σε αμερικανικό αεροπλανοφόρο και αφού είχε δεχτεί δύο πυρηνικά χτυπήματα, όλη η μεταπολεμική της πορεία αντιμετώπιζε τους γεωπολιτικούς περιορισμούς που της είχαν θέσει οι ΗΠΑ. Από τη δεκαετία του 2000 ξεκίνησε ξανά μια, αργόσυρτη είναι αλήθεια, επαναφορά της σ' αυτές, που,

όπως και πριν την κρίση του 1990, είχε ως βασικό ανασταλτικό παράγοντα τη στρατηγική κηδεμονία της από τις ΗΠΑ.

Ο πρόσφατα δολοφονημένος (2022) πρώην πρωθυπουργός της Ιαπωνίας, Σίνσο Άμπε, μαζί με την προσπάθεια οικονομικής ανάταξης της γιαπωνέζικης οικονομίας, έβαλε ως προτεραιότητα από τα μέσα της δεκαετίας του 2000 και με ένταση από το 2010 και έπειτα την αναθεώρηση του Συντάγματος και συνολικά του δόγματος Γιοσίινα (του πρώτου μεταπολεμικού πρωθυπουργού), που ουσιαστικά εξαρτούσε πλήρως την Ιαπωνία από τις ΗΠΑ και απαγόρευε την μετατροπή της σε υπολογίσιμη στρατιωτικά δύναμη. Μπορεί η αναθεώρηση να μην προχώρησε, αλλά την προηγούμενη δεκαετία ο γιαπωνέζικος ιμπεριαλισμός άρχισε να βάζει τις βάσεις για την αντιστοίχιση της στρατιωτικής τους ισχύος στις σημαντικές του οικονομικές δυνατότητες. Έτσι ώστε η Ιαπωνία να ξεκινήσει, τον Δεκέμβριο του 2022, έναν δραματικό μετασχηματισμό της αμυντικής της στάσης με τη νέα Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας (NSS).

33. Η συγκυρία το έφερε έτσι ώστε οι ΗΠΑ, με στόχο να αντιμετωπίσουν την Κίνα αλλά και τη Ρωσία σε Ασία-Ειρηνικό, να πριμοδοτήσουν την τάση επανεξοπλισμού της Ιαπωνίας, θεωρώντας προφανώς ότι μπορούν να ελέγχουν για μακρύ διάστημα τον προσανατολισμό της γιαπωνέζικης εξωτερικής πολιτικής. Έτσι, ο εντεινόμενος εθνικιστικός πυρετός του γιαπωνέζικου ιμπεριαλισμού, που επαναφέρει στοιχεία της μιλιταριστικής του παράδοσης, βρήκε έναν απρόσμενο σύμμαχο στο πρόσωπο των μιστών ΗΠΑ.

Αυτό φυσικά συναντήθηκε με την αυξανόμενη απουσία της Ιαπωνίας από την άνοδο της Κίνας στην περιοχή της Ανατολικής Ασίας και με το κέρδιμα πόντων σε βάρος της από τον κινέζικο δράκο. Η στήριξη του σχήματος QUAD από την Ιαπωνία, η στρατιωτική συνεργασία με την Αυστραλία και πολύ πρόσφατα το άνοιγμα συζητήσεων με ΗΠΑ, Βρετανία για την αναβάθμιση των στρατιωτικών σχέσεων είναι δείγματα αυτής της «συνάντησης». Επωφελομένη από το κλίμα, η Ιαπωνία ψηφίζει τον μεγαλύτερο «αμυντικό» προϋπολογισμό στην μεταπολεμική της ιστορία, ενώ μετατρέπει ένα ελικοπτεροφόρο της στο πρώτο γιαπωνέζικο αεροπλανοφόρο.

Ταυτόχρονα, από το 2010 και έπειτα έχει ξεκινήσει μια σταδιακή απεξάρτησή της από την Κίνα, που ωστόσο παραμένει ο μεγαλύτερος εμπορικός της εταίρος. Η Ιαπωνία εξαρτάται από το Πεκίνο ως αγορά πωλήσεων, μεταποιητική βάση και πηγή κρίσιμων πόρων. Καθόλου τυχαία το νέο NSS της Ιαπωνίας υποστηρίζει ότι η οικονομική ανταγωνιστικότητα και η εθνική ασφάλεια είναι άρρηκτα συνδεδεμένες.

Ο γιαπωνέζικος ιμπεριαλισμός έχει πάντως πολλά εμπόδια να υπερπηδήσει για να φτάσει τον στόχο του και εάν το ένα και μεγαλύτερο αφορά την αμερικανική επικυριαρχία, το άλλο αφορά τις εγγενείς του αδυναμίες (έλλειψη πρώτων υλών, ενεργειακής αυτοδυναμίας κ.α.).

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΦΑΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΚΡΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΑ ΕΠΙΔΙΚΑ ΣΤΟΝ ΠΛΑΝΗΤΗ

34. Τέσσερα είναι τα βασικά θέματα και ζητήματα στα οποία επικεντρώνεται και γύρω από τα οποία συναρθρώνεται ή και εκφράζεται η αδυσώπητη πάλη, κατ' αρχήν της «τριάδας», και από κοντά και των ιμπεριαλιστών δεύτερης και τρίτης γραμμής για την πλανητική κυριαρχία και το ξαναμοίρασμα του κόσμου: ο άδικος πόλεμος στην Ουκρανία, το μέτωπο Ασίας-Ειρηνικού, το σχήμα των BRICS και πολύ πρόσφατα ήρθε ξανά στο προσκήνιο με μια ορμή ξανά το στρατηγικό σταυροδρόμι της Μέσης Ανατολής. Δίπλα σε αυτά συνυπάρχουν ή εμφανίζονται παλιές και νέες εστίες έντασης που αφορούν σημαντικές γεωστρατηγικές περιοχές.

• Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΤΗΝ ΟΥΚΡΑΝΙΑ

35. Για σημαντικά τμήματα του αμερικανικού ιμπεριαλισμού, και σαφέστατα για τη διοίκηση Μπάιντεν, ο στόχος της παγκόσμιας κυριαρχίας περνούσε και περνάει μέσα από την περίσφιξη-περικύκλωση της Ρωσίας, που είχε ως χαρακτηριστική αιχμή της τη φιλοπόλεμη επέκταση του NATO προς την Ανατολή.

Σ' αυτή τη στρατηγική η Ουκρανία αποτελούσε και αποτελεί μια χώρα-κλειδί, διότι παίζει σπουδαίο ρόλο στη διαμόρφωση των συσχετισμών δύναμης στην Ευρώπη και κατ' επέκταση στον κόσμο. Η Ρωσία, έχοντας δίπλα της τη Λευκορωσία, το Καζακστάν και την Ουκρανία, θα διαμόρφωνε σημαντικούς όρους ώστε να υψωθεί ξανά στο επίπεδο της ιμπεριαλιστικής υπερδύναμης. Αντίστροφα, το κέρδιμα της Ουκρανίας από τις ΗΠΑ όχι μόνο θα έβαζε σημαντικό φραγμό σε μια τέτοια εξέλιξη, αλλά θα μετέτρεπε την Ουκρανία σε χώρα εφιαλτήριο της αμερικανικής περικύκλωσης. Επιπλέον, η Ουκρανία «προσφέρονταν», μια και τόσο η ιστορική της διαδρομή όσο και οι σύγχρονες εξελίξεις αναδείκνυαν τα διυποστάτα χαρακτηριστικά της και την ευαλωτότητά της. Το ίδιο και η Νέα Ασιατική Τάξη της Ουκρανίας, που εκτός από αντιδραστική-ανεργμίστη και τυχοδιωκτική, ήταν και είναι μοιρασμένη μεταξύ Δύσης και Ανατολής.

Ο πόλεμος στην Ουκρανία λοιπόν αφορά τον έλεγχο της Ουκρανίας από τους ιμπεριαλιστές των ΗΠΑ-NATO και Ρωσίας, αφορά ζητήματα που άπτονται της διαπάλης των ιμπεριαλιστών αυτών για την παγκόσμια κυριαρχία και γι' αυτό είναι άδικος και αντιδραστικός απ' όλες τις πλευρές.

36. Χαρακτηριστικοί σταθμοί του ουκρανικού γεωπολιτικού «εκκρεμούς» και του ανταγωνισμού ΗΠΑ/Δύσης-Ρωσίας για το κέρδιμα της Ουκρανίας, ήταν:

- Η αμερικανόπνευστη φιλοδυτική πορτοκαλί «επανάσταση» που ανατρέπει τον νεοεκλεγμένο φιλορώσο Γιανούκοβιτς το 2004,
- Η προσπάθεια του Μπους να βάλει στο NATO Ουκρα-

νία και Γεωργία το 2008, που αποτυχαίνει λόγω αντιρρήσεων Γερμανίας και Γαλλίας, ενώ «απάντηση» δίνει και η Μόσχα με τον πόλεμο στη Γεωργία.

- Το φιλοδυτικό πραξικόπημα του Μείντάν το 2014, με τη χρησιμοποίηση από τις ΗΠΑ και την ΕΕ φασιστικών/νεοναζιστικών ομάδων, που ανατρέπει ξανά τον Γιανούκοβιτς, που είχε εν τω μεταξύ επανεκλεγεί και επιχειρούσε φιλορωσική στροφή. Πραξικόπημα που με τη σειρά του οδηγεί στην αυτονομία των ρωσόφωνων περιοχών του Ντονιέσκ και του Λουγκάνσκ, καθώς και στην προσάρτηση της Κριμαίας στη Ρωσική Ομοσπονδία.

Στη συνέχεια είχαμε το «πάγωμα» της κρίσης με τις συμφωνίες του Μινσκ και το σχήμα της Νορμανδίας, που όμως υπονομευμένο απ' έξω (ΗΠΑ) και από μέσα, όπως ομολόγησε πρόσφατα η ίδια η Μέρκελ, αποτελούσε το αναγκαίο κέρδιμα χρόνου για την αντιρωσική στρατιωτική θωράκιση του καθεστώτος του Κιέβου. Ένα πάγωμα που βέβαια άφησε πίσω του σχεδόν δεκαπέντε χιλιάδες ρωσόφωνους πολίτες σκοτωμένους, εξαιτίας των καθημερινών βομβαρδισμών από το καθεστώς του Κιέβου.

37. Οι επιτυχίες του ρώσικου ιμπεριαλισμού μετά το 2015 σήμαναν συναγερμό στα επιτελεία στην Ουάσιγκτον. Η εκλογή της διοίκησης Μπάιντεν συνοδεύεται από κατακόρυφη σκλήρυνση έναντι της Ρωσίας και το «ξεπάγωμα» της ουκρανικής κρίσης, με πρώτο κόμβο την ευθυγράμμιση του Ζελένσκι, που είχε εκλεγεί με σημαία τη συνεννόηση με την Ρωσία!

Έτσι έχουμε τον χαρακτηρισμό του Πούτιν ως «δολοφόνο» από τον Μπάιντεν, την τυχοδιωκτική επανέναρξη των συζητήσεων για μια fast-track είσοδο της Ουκρανίας στο ΝΑΤΟ (άνοιξη του 2021), το ασφυκτικό στρίμωγμα της Γερμανίας, ειδικά μετά την ολοκλήρωση του αγωγού NordStream 2 (Αύγουστος 2021), αλλά και το πρεσάρισμα της ΕΕ για στοίχιση στην αντιρωσική επιθετική πολιτική της Ουάσιγκτον. Η κατάσταση κλιμακώνεται από το φθινόπωρο του 2021 με τον ραγδαίο εξοπλισμό της Ουκρανίας, ενώ λίγο πριν την εισβολή ανοίγει η συζήτηση για το ενδεχόμενο εγκατάστασης πυρηνικών στην ουκρανική επικράτεια (χειμώνας του 2021).

Η ρωσική ηγεσία, παρά τις επιφυλάξεις της, παίρνει τελικά την απόφαση της εισβολής, μια απόφαση υψηλού ρίσκου και στρατηγικής σημασίας, γιατί εκτίμησε ότι μόνο έτσι θα απαντούσε την εξελισσόμενη πια ντε φάκτο ΝΑΤΟποίηση της Ουκρανίας και τις παγκόσμιες συνέπειες αυτής της διαδικασίας.

38. Έχουν περάσει πάνω από δύο χρόνια από την εισβολή της Ρωσίας. Ο πόλεμος στην Ουκρανία, αυτός ο άδικος πόλεμος μεταξύ της ιμπεριαλιστικής Ρωσίας και του καθεστώτος του Κιέβου, ως πληρεξούσιου των ιμπεριαλιστών των ΗΠΑ και του ΝΑΤΟ, δεν είναι ένας ακόμη πόλεμος.

Αυτός ο πόλεμος, είναι ο μεγαλύτερος από το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και δώθε στην καρδιά της Ευρωπαϊκής ηπείρου και δεν έχει μόνο επίδικο την Ουκρανία και τον έλεγχό της, αλλά συνδέεται με παγκόσμια και στρατηγικά διακυβεύματα.

Γι' αυτό και ενώ κατά τη διάρκεια του πολέμου υπήρξαν φάσεις/στιγμές που αγγίχτηκαν όρια και επιδιώχθηκε κάποιου είδους συμβιβασμός, αυτός ναυάγησε και η πολεμική σύγκρουση κλιμακώθηκε.

39. Ο πόλεμος στην Ουκρανία ήδη έχει καταλυτικές συνέπειες στο σύνολο των σχέσεων-αντιθέσεων μεταξύ όλων των ιμπεριαλιστικών κρατών, στα οποία «επιβάλλει» επαναξιολόγηση των μέχρι τώρα ιεραρχήσεών τους, επιταχύνει, σε κάποιες περιπτώσεις, ή αντίθετα ακυρώνει ή μεταθέτει για αργότερα, σε άλλες περιπτώσεις, τις γεωπολιτικές τους φιλοδοξίες. Τροποποιεί με τρελούς ρυθμούς τα δεδομένα για το σύνολο του καπιταλιστικού-ιμπεριαλιστικού συστήματος, βάζοντας σε μεγάλη δοκιμασία, αλλά και σε μεγάλους πειρασμούς, όχι μόνο τις «μεγάλες δυνάμεις» της εποχής μας, αλλά τους πάντες και φυσικά και τις εξαρτημένες άρχουσες τάξεις. Προκαλεί μια φρενίτιδα πολεμικών εξοπλισμών, προπαντός απειλεί ανοιχτά τη ζωή της εργαζόμενης ανθρωπότητας, φέρνοντας πιο κοντά το εφιαλτικό ενδεχόμενο ενός γενικευμένου πολέμου. Επιχειρεί «εδώ και τώρα» μια άνευ προηγουμένου στρατιωτικοποίηση των κρατών για την ανταπόκριση στον άγριο ανταγωνισμό, αλλά και τη φασιστικοποίηση της εσωτερικής ζωής των χωρών, για την επιβολή σιγής νεκροταφείου στην εργατική τάξη τον λαό και τη νεολαία, ώστε να αποδεχθούν μια τέτοια εφιαλτική προοπτική.

40. Είναι ένας πόλεμος που και στρατιωτικά είναι ποιοτικά και ποσοτικά ανώτερος από οτιδήποτε έχει βιώσει η ανθρωπότητα από την εποχή του Β' Παγκόσμιου Πολέμου και δώθε (π.χ. στα πιο πρόσφατα: επέμβαση ΗΠΑ σε Ιράκ και Αφγανιστάν, πόλεμος και επέμβαση δυτικών στη Λιβύη, πόλεμος και επέμβαση δυτικών και Ρωσίας στη Συρία κ.ο.κ.).

Για πρώτη φορά έχουμε τη συνδυαστική χρησιμοποίηση ντρώσους, ηλεκτρονικού πολέμου, δορυφόρων παρατήρησης του εχθρού και online καθοδήγηση των πολεμικών επιχειρήσεων, αυτοματοποιημένων οπλικών συστημάτων, πυραυλικών και αντιπυραυλικών συστημάτων μεγάλης καταστρεπτικής ισχύος και εμβέλειας, δίπλα σε μαζική χρησιμοποίηση τεθωρακισμένων, ελικοπτέρων, αεροπλάνων και πυροβολικού κάθε είδους καθώς και το ρίξιμο στην μάχη δεκάδων χιλιάδων στρατιωτών που γίνονται κρέας για τα κανόνια. Γενικότερα, τόσο στην επίθεση όσο και στην άμυνα, αλλά και στον συνδυασμό τους, παρατηρούνται σημαντικές αναβαθμίσεις των μέχρι τώρα πρακτικών. Ταυτόχρονα, όπως ήταν φυσικό για πόλεμο τέτοιας κλίμακας, αναδείχτηκε ξανά η καθοριστική σημασία της βιομηχανικής παραγωγής

γής και του τεχνολογικού επιπέδου που στηρίζει τις πολεμικές επιχειρήσεις, αλλά και το καίριο ζήτημα των εφεδρειών στην κάθε πλευρά.

Επίσης, για πρώτη φορά από το 1945, αν εξαιρέσουμε την κρίση στον Κόλπο των Χοίρων, έχουμε ξανά στο τραπέζι, και μάλιστα με ένα διαρκή και αναβαθμισμένο τρόπο, την πυρηνική απειλή, με τον κίνδυνο γενικευμένου παγκόσμιου μακελειού να αυξάνεται διαρκώς.

41. Η εξέλιξη του πολέμου και όλα τα παραγόμενα γεωπολιτικά αποτελέσματα έχει αναδείξει τα εξής ζητήματα:

Οι ΗΠΑ, σε αναφορά με τους επιμέρους στόχους που είχαν βάλει, έχουν κατοχυρώσει μερικές και ατελείς επιτυχίες. Τέτοιες είναι:

- Η ανατίναξη των Συμφωνιών του Μινσκ (από τις οποίες ήταν εκτός), το μεγάλο ρήγμα στις σχέσεις Γερμανίας-Ρωσίας και ευρύτερα ΕΕ-Ρωσίας

- Η «αναγέννηση» του (κατά Μακρόν) «εγκεφαλικά νεκρού» ΝΑΤΟ, με την ευθυγράμμιση των ευρωπαϊών ιμπεριαλιστών της Γερμανίας και της Γαλλίας στη συνολική αμερικανική επιθετική αντιρωσική κίνηση, που περιλαμβάνει και τα αλληπάλληλα κύματα οικονομικών κυρώσεων έναντι της Μόσχας

- Η κλιμάκωση της περικύκλωσης της Ρωσίας με την είσοδο της Φιλανδίας και της Σουηδίας στο ΝΑΤΟ, αλλά και συνολικά με τη στρατιωτικοποίηση και του βόρειου τμήματος της Ανατολικής Ευρώπης (εγκατάσταση 15 αμερικανικών βάσεων στη Φινλανδία, αντίστοιχων στην Πολωνία, συγκέντρωση στη Βαλτική τριών αεροπλανοφόρων με 200 μαχητικά αεροπλάνα)

- Η χρησιμοποίηση της Βρετανίας και του αγγλοσαξονικού άξονα ως εργαλείου πίεσης στις φυγόκεντρες ευρωπαϊκές τάσεις.

Επιτυχίες, όμως, που τελούν υπό αίρεση, ειδικά αυτές που σχετίζονται με τους ευρωπαίους ιμπεριαλιστές, ενώ συνολικά η συνοχή της Δύσης υπό την αμερικανική ηγεμονία θα δοκιμαστεί σκληρά, ενόσω και τα νέα από το μέτωπο πηγαίνουν από το κακό στο χειρότερο.

Η Ρωσία, αφού δεν εκτίμησε το μέγεθος της στήριξης του Κιέβου από ΗΠΑ-ΝΑΤΟ και βρέθηκε και στρατιωτικά απροετοίμαστη, μετά από πολλά κύματα και προσαρμογές, δημιουργεί τον πιο ετοιμοπόλεμο ίσως στρατό στον πλανήτη. Πέρα από τις περιοχές στην ουκρανική επικράτεια που φαίνεται να παγιώνει την κυριαρχία της, έχει οδηγήσει την «ουκρανική αντεπίθεση» σε αποτυχία, ενώ πλησιάζει στην κατάληψη ορισμένων πόλεων-κλειδιά στην Ανατολική Ουκρανία. Οι επιτυχίες της στο πεδίο των μαχών, συνολικότερα το γεγονός ότι δείχνει έτοιμη για μακρύ πόλεμο, αλλά και η δυνατότητά της να αναβαθμίσει σε πολλές παραπάνω κλίμακες την καταστρεπτική ισχύ των στρατιωτικών επιχειρήσεών της σπάει τη συνοχή της Δύσης. Βοηθά στο να βγουν στην επιφάνεια οι γαλλογερμανικές αντιρρήσεις για την όλη

εξέλιξη, πριμοδοτεί τον διχασμό στο εσωτερικό των ίδιων των ΗΠΑ και τα ερωτηματικά γύρω από το αν η μετάθεση στο μέλλον ενός συμβιβασμού θα τον κάνει ολοένα και πιο δυσβάσταχτο για τις αμερικανικές στοχεύσεις.

Η Κίνα, από τη μία δεν ήθελε -ούτε θέλει- να διακινδυνεύσει μια μετωπική αντιπαράθεση με το σύνολο της Δύσης και μαζί τα όποια περιθώρια έχουν παραμείνει ακόμα στην άσκηση της πολιτικής «ήπιας ισχύος» της. Από την άλλη, γνωρίζει πως μετά τη Ρωσία έρχεται η σειρά της, ενώ ήδη έχει μπει για τα καλά στο κάδρο της αμερικανικής επιθετικής πολιτικής. Στη βάση αυτή συνεχίζει μια ισοροπιακή στάση ή καλύτερα μια στάση ευμενούς προς τη Ρωσία ουδετερότητας, χρεώνοντας στους Δυτικούς την όλη εξέλιξη. Παράλληλα προσπαθεί και στο πεδίο αυτό να αναγορευτεί ως διαμεσολαβητική δύναμη, ώστε να αναβαθμίσει τον παγκόσμιο πολιτικό-διπλωματικό ρόλο της.

Οι Γερμανοί και Γάλλοι ιμπεριαλιστές, και μαζί τους η ιμπεριαλιστική λυκοσυμμαχία της **Ευρωπαϊκής Ένωσης**, είναι οι χαμένοι της υπόθεσης. Στην πιο δεινή θέση βρίσκεται ο γερμανικός ιμπεριαλισμός, που αναγκάζεται να εγκαταλείψει άρον άρον την «ανατολική πολιτική» (OstPolitik), την πολιτική δηλαδή που του έδωσε τη δυνατότητα να αναδειχθεί σε ηγεμονική οικονομική και πολιτική δύναμη στην ΕΕ. Αυτό δεν είναι παρά αντανάκλαση του στρατηγικού αδιεξόδου που βιώνει ο γερμανικός ιμπεριαλισμός. Αλλά και ο γαλλικός ιμπεριαλισμός, κάθε άλλο παρά άνετα αισθάνεται από την αναβάθμιση της αμερικανικής παρέμβασης στην ευρωπαϊκή ήπειρο. Η Βρετανία προσπαθεί να φανεί χρήσιμη εταίρος στον «αγγλοσαξονικό άξονα», έχοντας αποδεχτεί τη σκιά των Αμερικάνων, και επιχειρεί να διευρύνει στα πλαίσια αυτά τον δικό της, αξιοποιώντας παλιές της «γνωριμίες» (Πολωνία) και προχωρώντας πολλές φορές σε τυχοδιωκτικές κινήσεις και επιλογές.

42. Μεγάλο αντίκτυπο είχε ο πόλεμος στην Ουκρανία στη γειτονική μας Τουρκία. Η εξαρτημένη -και ταυτόχρονα με πολλούς βαθμούς ελευθερίας- από τον δυτικό ιμπεριαλισμό άρχουσα τάξη της Τουρκίας τα προηγούμενα χρόνια είχε εκδηλώσει μια σειρά διαφοροποιήσεις και δυσaréσκεις για τις αμερικανοΝΑΤΟϊκές επιλογές (όπως η εκμετάλλευση των Κούρδων ενάντια στη Συρία του Άσαντ). Επιπλέον διεκδικούσε «αιτούνταν» στις ΗΠΑ αναβαθμισμένο ρόλο και θέση στα τεκταινόμενα στην Ανατολική Μεσόγειο και σε ανταγωνιστική βάση με την άρχουσα τάξη της Ελλάδας. Ο πόλεμος στην Ουκρανία κατά βάση τη στρίμωξε, αν και δευτερευόντως θα μπορούσε να πει κανείς ότι της δόθηκε και μια ευκαιρία επαναπροσδιορισμού των σχέσεών της με τη Δύση. Φυσικά, το κύριο είναι ότι μέσω του πολέμου στην Ουκρανία, κλιμακώθηκε η προσπάθεια της Ουάσιγκτον να αγκυροβολήσει τη γειτονική Τουρκία στα αμερικανοΝΑΤΟϊκά νερά. Έτσι, η αστική τάξη της Τουρκίας μπορεί να εμφανίστηκε στην αρχή του πολέμου ως «αντικειμενικός μεσο-

λαβητής», αλλά στη συνέχεια πύκνωσαν οι ενδείξεις πως η πολιτική του «επιτίδειου ουδέτερου» και η διεκδίκηση ρόλου και θέσης δεν μπορούσε να συνεχιστεί χωρίς σημαντικές συνέπειες. Έτσι, σε μια πορεία η άρχουσα τάξη της Τουρκίας έστειλε ολοένα και πιο τρανταχτά μηνύματα προσαρμογής: εξοπλισμός του Κιέβου με drones, αποδοχή της ένταξης Φινλανδίας-Σουηδίας στο ΝΑΤΟ, άνοιγμα της συζήτησης για το πού θα στείλει τους S-400, «πρεμία» στο Αιγαίο. Ενώ ξεπάγωγε από την αμερικανική πλευρά η αναβάθμιση των F-16 και συνολικότερα η συζήτηση για τον εκσυγχρονισμό του πολεμικού της οπλοστασίου αλλά και για την αποκατάσταση των αμερικανοτουρκικών σχέσεων. Έτσι καταδεικνύεται, αφενός, πως η Τουρκία έχει ολοένα και πιο στενά περιθώρια ελιγμών στο πυρακτωμένο έδαφος της αμερικανορωσικής αντιπαράθεσης και, αφετέρου, πως η αστική τάξη της Τουρκίας θεωρεί πως μπορεί για αυτή τη σταδιακή επαναφορά της στα αμερικανοΝΑΤΟϊκά πλαίσια να αποσπά μια σειρά οφέλη και ανταλλάγματα. Τα προηγούμενα πάντως δεν σημαίνουν ότι η Τουρκία θα σταματήσει να κινείται «πολυδιάστατα» στην εξωτερική της πολιτική όπου την παίρνει, ούτε πως μια σειρά αγκάθια και εκκρεμότητες στις σχέσεις της με τις ΗΠΑ και τη Δύση δεν μπορούν να αποτελέσουν στο μέλλον πεδίο νέων προβλημάτων και αναταράξεων.

43. Το τελευταίο διάστημα στον πόλεμο στην Ουκρανία είχαμε μια σειρά σημαντικές εξελίξεις. Τα χτυπήματα στο Μπέλγκοροντ αλλά και στον ρωσικό στόλο στη Μαύρη Θάλασσα, τις ανώτερες από κάθε άλλη φορά μαζικές ρωσικές επιθέσεις σε κρίσιμες ουκρανικές υποδομές, την κατάληψη της Αβντίβκα και τη σχετική προέλαση των ρωσικών στρατευμάτων προς τα δυτικά. Επιπλέον, τις αποκαλύψεις των συνομιλιών των γερμανών αξιωματούχων αλλά και τις δηλώσεις Μακρόν για το ενδεχόμενο αποστολής ΝΑΤΟϊκών στρατευμάτων στην Ουκρανία και φυσικά τη ρωσική απάντηση. Την ίδια στιγμή που πληθαίνουν, για μια ακόμη φορά, οι πιέσεις και τα σενάρια για κάποιον επικείμενο συμβιβασμό, με αποδοχή της απώλειας εδαφών από το καθεστώς του Κιέβου, αλλά και για ενδεχόμενη αντικατάσταση του Ζελένσκι. Όλα αυτά είναι ενδεικτικά των αδιεξόδων και των σοβαρών κινδύνων που εμπεριέχει αλλά και παράγει ο πόλεμος στην Ουκρανία. Ή, για να διατυπώσουμε αλλιώς, όταν οι ΗΠΑ δεν διανοούνται να χάσουν και η Ρωσία να πιπτηθεί, το παραγόμενο αποτέλεσμα είναι ένα διαρκώς μεγαλύτερο μακελειό, με την πιθανότητα ενός συμβιβασμού-έστω πρόσκαιρου και εύθραυστου- να μετατίθεται συνεχώς προς το μέλλον, αν και όταν εκτιμηθεί από κάποιο ή κάποια επιτελεία ότι η κατάσταση έφτασε στο μη περαιτέρω.

• ΤΟ ΜΕΤΩΠΙΟ ΑΣΙΑΣ-ΕΙΡΗΝΙΚΟΥ

44. Η περιοχή της Νοτιοανατολικής Ασίας και του Ειρηνικού Ωκεανού μετατρέπεται, άλλοτε πιο γρήγορα και άλ-

λοτε με πιο αργά βήματα, σε ένα βασικό πεδίο σύγκρουσης των αντιτιθέμενων ιμπεριαλιστικών συμφερόντων και στρατηγικών.

Μετά τις επιθετικές οικονομικές πολιτικές του Τραμπ σε σχέση με την Κίνα, η πιο σημαντική κίνηση των ΗΠΑ με τη διοίκηση Μπάιντεν ήταν οπωσδήποτε η δημιουργία της ΑΥΚΥΣ. Έτσι, μετά από μυστικές συνομιλίες αρκετών μηνών, η νέα διοίκηση ανακοινώνει (Σεπτέμβρης 2021) αφηνιδιαστικά τη δημιουργία της τριμερούς συμφωνίας ασφαλείας ΑΥΚΥΣ. Η επίτευξη της συμφωνίας έγινε πιθανά για να αποκαταστήσει μέρος της χαμένης αξιοπιστίας και του κύρους των ΗΠΑ μετά την ατιμωτική τους αποχώρηση έναν χρόνο πριν από το Αφγανιστάν (Σεπτέμβρης 2020). Η ανακοίνωσή της δημιούργησε σημαντικές τριβές με τη Γαλλία, που είδε να χτυπιέται πτωχά μια και ακυρώνονταν παράλληλα η συμφωνία της με την Αυστραλία ύψους 56 δισ. ευρώ για κατασκευή 12 συμβατικών υποβρυχίων.

Στρατιωτικό επίκεντρο της συμφωνίας η ναυπήγηση πυρηνοκίνητων πολεμικών υποβρυχίων στην Αυστραλία με την βοήθεια των ΗΠΑ και της Βρετανίας. Η συμφωνία βέβαια επεκτείνεται στους τομείς της κυβερνοασφάλειας, της τεχνητής νοημοσύνης και της κβαντικής υπολογιστικής, ενώ εμμέσως αγγίζει και τον τομέα των παγκόσμιων εφοδιαστικών αλυσίδων.

Πολιτικό επίκεντρο η ανάσχεση της αναδυόμενης Κίνας. Η συμφωνία έχει στο κάδρο και τη Ρωσία που οι ανατολικές εσχατιές της επικράτειάς της φτάνουν στον Ειρηνικό, ενώ αποτέλεσε και ένα ισχυρό μήνυμα προς στους ιμπεριαλιστές της ηπειρωτικής Ευρώπης (Γαλλία και Γερμανία) ότι δεν μπορεί να γίνουν ανεκτές και χωρίς συνέπειες οι διαφοροποιήσεις τους όσον αφορά τη Ρωσία και την Κίνα.

Ειδικά για την Κίνα, η συμφωνία αντανακλά την εκτίμηση ότι απαιτούνται ακόμα πιο δραστικές πολιτικές περιορισμού των προσπαθειών της να κάνει τη Νοτιοανατολική Ασία και τον Ινδικό-Ειρηνικό πεδίο προβολής ισχύος και εφιαλτήριο για την προώθηση των στόχων που έχει παγκόσμια ως ιμπεριαλιστική δύναμη.

45. Μέσα στο πλαίσιο της ίδιας στρατηγικής, η Ουάσιγκτον ενεργοποιεί την ίδια περίοδο πλατύτερα σχήματα συνεργασίας, όπως ο Τετραμερής Διάλογος Ασφαλείας (QUAD) με Ινδία, Ιαπωνία, και Αυστραλία. Μέσω του QUAD, οι ΗΠΑ στοχεύουν να δώσουν ρόλο και ταυτόχρονα να ελέγξουν χώρες όπως η Ιαπωνία και η Ινδία, που οι φιλοδοξίες τους βαίνουν αυξανόμενες. Ταυτόχρονα, και ειδικότερα όσον αφορά την Ινδία, οι κινήσεις των ΗΠΑ είναι πολυεπίπεδες. Γνωρίζουν την αντιπαλότητα της ινδικής άρχουσας τάξης ενάντια στην Κίνα, αλλά και τις σημαντικές σχέσεις που αυτή διατηρεί και αναπτύσσει με τη Ρωσία. Γνωρίζουν επίσης την απόφαση της ινδικής άρχουσας τάξης να μη γείρει σε κανένα ιμπεριαλιστή, αλλά να συνάπτει σχέσεις με αυτούς, ώστε να προωθήσει τον διακηρυγμένο στό-

χο να μετατρέψει την Ινδία σε ισχυρή χώρα περιφερειακής και παγκόσμιας εμβέλειας. Έτσι, προωθώντας τον δρόμο/διάδρομο IMEC (India - Middle East - Europe Economic Corridor), που είναι σαφώς ανταγωνιστικός με την κινέζικη πρωτοβουλία BRI (Belt and Road Initiative) γνωστή και ως «κινέζικος δρόμος του μεταξιού», δελεάζει την Ινδία προσφέροντάς της ρόλο ανταγωνιστικό της Κίνας. Ταυτόχρονα, βάζει τέλος στην αποκλειστικότητα που απολάμβανε ο διεθνής INSTC (International North-South Transport Corridor - Διεθνής Διάδρομος Μεταφορών Βορρά-Νότου) μεταξύ Ινδίας, Ιράν και Ρωσίας, μέσω του οποίου από το 2002 μεταφέρονται εμπορεύματα από τη Βομβάν στην Αγία Πετρούπολη και από εκεί στη μεγάλη αγορά της Ευρώπης.

Επιπλέον, τόσο οι δηλώσεις Μπάιντεν, που αναιρούσαν την αμφίσημη πολιτικο-διπλωματική τοποθέτηση της Ουάσιγκτον για την Ταϊβάν, όσο και η επεισοδιακή επίσκεψη Πελόζι (Αύγουστος του 2022) στο νησί, που βέβαια γίνονταν σε ένα άλλο διεθνές πλαίσιο (είχε ξεσπάσει ο πόλεμος στην Ουκρανία), δείχνουν πως το αμερικανικό κατεστημένο, χωρίς να έχει κατασταλάξει, εν τούτοις ερωτοτροπεί με όλο και πιο τυχολογικές κινήσεις έναντι της Κίνας. Εξοπλίζει την Ταϊβάν, πριμοδοτεί στο εσωτερικό της τις πιο ακραίες πολιτικές φωνές, χρησιμοποιεί την αντιπαλότητα προς την Κίνα χωρών όπως η Ιαπωνία, για να φτιάξει ένα διαρκές αποτρεπτικό αντικινέζικο μέτωπο.

46. Η Κίνα από την άλλη προσπαθεί εδώ και καιρό να εκμεταλλευτεί την αποχώρηση -επί προεδρίας Τραμπ- των ΗΠΑ από μια σειρά διακρατικές συμφωνίες, ώστε να οικοδομήσει συνεργασίες και συμμαχίες στην περιοχή. Συνεχίζει να στηρίζει τη Βόρεια Κορέα, ενώ έχει πυκνώσει τις προσπάθειες διπλωματικής προσέγγισης χωρών όπως το Βιετνάμ, με σκοπό να φτιάξει αντίβαρα στην αμερικανική προσπάθεια απομόνωσής της.

Η Ρωσία, με μικρότερες προσβάσεις στην περιοχή, αναπτύσσει τις παραδοσιακές της σχέσεις με την Ινδία και ως αντιστάθμισμα των κινήσεων των ΗΠΑ, ενώ έχει αυξήσει τα κοινά στρατιωτικά γυμνάσια με την Κίνα κάνοντας προβολή ισχύος και προειδοποιώντας τις ΗΠΑ και τους συμμάχους τους στην περιοχή πως δεν παίζουν πια μόνοι.

Η Γαλλία, που αντέδρασε ισχυρά στην ΑΥΚΥΣ, είναι η μόνη ευρωπαϊκή δύναμη που έχει παρουσία στον Ειρηνικό με υπερπόντιες κτήσεις και επτά χιλιάδες στρατιώτες. Η πιο σημαντική και ουσιαστική απάντηση της Γαλλίας στην ΑΥΚΥΣ ήταν η προσπάθεια σφίνας, μέσω της ινδογαλλικής συμφωνίας στην οποία υπογραμμίζονταν με νόημα η κοινή πάλη για έναν ανοιχτό Ινδο-Ειρηνικό που να αποκλείει κάθε μορφή ηγεμονίας.

Όλα τα προηγούμενα δεν είναι παρά οι πιο βασικές και χαρακτηριστικές αλλαγές του γεωπολιτικού «κλίματος» της περιοχής, που προμηνύουν κάθε άλλο παρά ειρηνικό μέλλον για την περιοχή Ασίας-Ειρηνικού.

• ΤΟ ΣΧΗΜΑ ΤΩΝ BRICS

47. Το σχήμα οικονομικό- πολιτικής συνεργασίας των BRICS και η διεύρυνσή του είναι από τα ζητήματα που έχουν σημαδέψει και ζωηρέψει τις συζητήσεις για τις τεκτονικές αλλαγές που συμβαίνουν στις σχέσεις και τους συσχετισμούς μεταξύ των βασικών ιμπεριαλιστικών δυνάμεων στον κόσμο.

Οι BRICS είναι η πιο κραυγαλέα θα λέγαμε, αλλά όχι η μοναδική, έκφραση των βημάτων που κάνουν η Ρωσία και η Κίνα για να μετατρέψουν την τακτική συμμαχία (ή οριακά στρατηγική συνεργασία) που έχουν σε αυτή την φάση, σε μια στρατηγική συμμαχία. Κάτι που όμως έχει πολλά και εγγενή εμπόδια και σε κάθε περίπτωση έχει πολύ δρόμο και χρόνο -πολιτικό- να διανύσει για να γίνει, αν γίνει, κατορθωτή.

Όσον αφορά τον ρόλο τους στις BRICS, η μία συμπληρώνει την άλλη. Λαθεύουν για μια ακόμη φορά όσοι, κοιτώντας μονόπλευρα την οικονομική δυναμική της Κίνας, υποτιμούν τις οικονομικές δυνατότητες, το ενεργειακό στάτους και το τεχνολογικό βάθος της Ρωσίας, αγνοώντας ταυτόχρονα πλήρως την γεωπολιτική της ισχύ, και γι' αυτό θεωρούν ότι συμμετέχει στους BRICS υπό την σκέπη της Κίνας.

48. Το σχήμα των BRICS απέχει βέβαια πολύ από το να θεωρηθεί ένας σταθερός οικονομικός-πολιτικός συνασπισμός δυνάμεων. Και μόνο η συμμετοχή σ' αυτό της Κίνας και της Ινδίας, δυνάμεων με αντιπαλότητα με ιστορικό βάθος, αλλά που εδράζεται σε σύγχρονες αντιθέσεις, το δείχνει αυτό. Πολύ περισσότερο που η ιδρυτική ομάδα των BRICS απαρτίζεται από χώρες με σημαντικές διαφορές στο οικονομικό επίπεδο, το μοντέλο διακυβέρνησης, τις συμμαχίες και συνεργασίες, την κοινωνική σύνθεση. Επίσης, είναι φανερό πως σε αντίθεση με τη Ρωσία και την Κίνα, καμιά από τις υπόλοιπες χώρες-ιδρυτικά μέλη δεν θέλουν την μετατροπή της συνεργασίας σε ένα αντιδυτικό μπλοκ. Η Ινδία γιατί δεν θέλει να ενταχθεί πουθενά, ιεραρχώντας πάνω απ' όλα την ισχυροποίησή της, η Βραζιλία και η Νότια Αφρική γιατί δεν θέλουν, ούτε αντέχουν, να χάσουν τους πολυποίκιλους δεσμούς που διατηρούν με τη Δύση.

Σ' αυτή την φάση λοιπόν το πολυμερές αυτό σχήμα αντιπροσωπεύει τη συσπείρωση και την αμφισβήτηση της ανυπόφορης πια για όλους δυτικής επικυριαρχίας επί της παγκόσμιας οικονομίας και γεωπολιτικής. Διόλου τυχαία, η διαδικασία διεύρυνσής της επιταχύνθηκε μετά την εισβολή στην Ουκρανία και τις δύο παράλληλες εξελίξεις που ακολούθησαν. Τη χρησιμοποίηση των κυρώσεων ως όπλο από την πλευρά των ΗΠΑ-Δύσης, που χτυπούσε καμπανάκι για χώρες που έχουν βρεθεί ή θεωρούν πως θα βρεθούν στο στόχαστρο των ΗΠΑ. Και τη δυνατότητα που απέδειξε η Ρωσία πως έχει να αντιμετωπίζει αποτελεσματικά όχι μόνο τις κυρώσεις ενάντια της αλλά και στρατιωτικά στο πεδίο των μαχών -έστω έμμεσα- το ΝΑΤΟ και σχεδόν όλο το συμβατικό του οπλοστάσιο στην Ουκρανία.

49. Η διεύρυνση, που επισημοποιήθηκε την αυγή του 2024 με την είσοδο στους BRICS του Ιράν, της Σαουδικής Αραβίας, των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων, της Αίγυπτου και της Αιθιοπίας, αποτελεί έκφραση της δυσaréσκειας αλλά και της ανάγκης περιφερειακών δυνάμεων να εξισορροπήσουν τη μονόπλευρη στήριξη προς την Δύση, έκφραση των αναζητήσεών τους για μια αναβαθμισμένη θέση στην περιοχή τους, αντανάκλαση των ανακατατάξεων που συμβαίνουν στους συσχετισμούς μεταξύ των βασικών ιμπεριαλιστικών δυνάμεων στον πλανήτη.

Κοιτώντας μάλιστα τις χώρες της διεύρυνσης, αυξάνεται σημαντικά το ειδικό βάρος των BRICS στο ενεργειακό πεδίο και ενισχύονται οι δυνατότητες παρέμβασης της Ρωσίας και της Κίνας στη φλεγόμενη Μέση Ανατολή. Φυσικά, η διεύρυνση αυτή, που περιλαμβάνει χώρες (π.χ. Ιράν, Σαουδική Αραβία) που παρά την πρόσφατη διαδικασία προσέγγισης διατηρούν ισχυρά στοιχεία ανταγωνισμού, διευρύνει αντικειμενικά και τη δυνατότητα των δυτικών παρεμβάσεων και βραχυκυκλωμάτων στους διευρυμένους BRICS. Ενώ η ακύρωση της εισόδου στο σχήμα από το νέο πρόεδρο της Αργεντινής δίνει ένα μέτρο των προβλημάτων που θα καλεστούν να διαχειριστούν οι BRICS.

• ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

50. Το πολύ πρόσφατο διάστημα, αναδείχθηκε ξανά στο παγκόσμιο στερέωμα η πολύ σημαντική από γεωπολιτική, οικονομική άποψη περιοχή, και ταυτόχρονα σταυροδρόμι, της Μέσης Ανατολής και της γεινιάζουσας γεωπολιτικά Βόρειας Αφρικής. Στην περιοχή της Μέσης Ανατολής διεξάγεται έτσι κι αλλιώς εδώ και πολύ καιρό ένα τμήμα της αδυσώπητης ενδοϊμπεριαλιστικής πάλης, με τις ΗΠΑ να επιχειρούν την επανακατάκτηση της κυριαρχίας σ' αυτήν και Ρωσία και Κίνα να παλεύουν για τη διεύρυνση των ερεισμάτων τους.

Παλιότερα είχαμε την εισβολή, την κατοχή και το βάλτωμα των ΗΠΑ στο Ιράκ, λόγω της ιρακινής αντίστασης. Την παρέμβαση της Ρωσίας (2015) στη Συρία, κόντρα στην επέμβαση των δυτικών (ΗΠΑ, Ευρωπαίων) και δυνάμεων της περιοχής (Τουρκία, Σαουδική Αραβία, Κατάρ), που «ανέστησε» το ετοιμοθάνατο καθεστώς Άσαντ, σε συνεργασία με το Ιράν, ενώ οδήγησε και στην «ανάρμωση» σχέση Ρωσίας-Ιράν-Τουρκίας. Η διοίκηση Τραμπ κινήθηκε αποφασιστικά στην ανασύσταση του αντι-ιρακινού μετώπου, ξεκινώντας από την αποχώρηση των ΗΠΑ από τη Συμφωνία για τα Πυρηνικά του Ιράν (JCPOA) και καταλήγοντας στις «Συμφωνίες του Αβραάμ»: στόχος, πέρα από το χτύπημα της αυξημένης επιρροής του Ιράν (σε Ιράκ, Συρία, Λίβανο, Υεμένη), ήταν φυσικά οι επιτυχίες της Ρωσίας στην περιοχή και η Κίνα, που αρχίζει δειλά να εμφανίζεται. Στις εξελίξεις αυτές εντάσσεται με αντιδραστικό τρόπο και το παλαιστινιακό: αναγνώριση του Τραμπ της Ιερουσαλήμ ως επίσημης πρωτεύουσας του Ισραήλ και μεταφορά της πρεσβείας των ΗΠΑ εκεί.

Η διοίκηση Μπάιντεν, μετά από μια αρχική φάση και με καταλυτικό γεγονός την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, αφήνει κατά μέρος τις όποιες διαφοροποιήσεις της και ουσιαστικά αντιγράφει σε μεγάλο βαθμό την πολιτική Τραμπ για τη Μέση Ανατολή. Επιπρόσθετες αιτίες για την αλλαγή πλευσης των ΗΠΑ αποτελούν οι πυκνές και πρωτόγνωρες εξελίξεις σε Μέση Ανατολή και Βόρεια Αφρική. Η Σαουδική Αραβία αποστασιοποιείται συστηματικά από την πολιτική της Ουάσιγκτον, παίζει με τη Ρωσία στο ενεργειακό πεδίο και αιτείται την ένταξή της στους BRICS, η Αίγυπτος ψάχνεται γεωπολιτικά, η εναπομένουσα αμερικανική παρουσία στο Ιράκ κερκινωβατεί και γενικά η επικυριαρχία των ΗΠΑ στη Μέση Ανατολή έχει δεχτεί ισχυρά πλήγματα, μετά και το φιάσκο της αποχώρησης από το Αφγανιστάν.

Ανοίγει λοιπόν το μέτωπο ενάντια στο Ιράν, έχοντας ανησυχήσει βαθιά για τη συνολική αναβάθμιση των σχέσεών του με Ρωσία και Κίνα, αλλά και για να τορπιλίσει την πρόσφατη προσέγγιση Ιράν-Σαουδικής Αραβίας, που έγινε με τη διαμεσολάβηση του Πεκίνου. Επαναφέρει τη διαδικασία των «Συμφωνιών του Αβραάμ», αυτή την φορά προτάσσοντας την κρίσιμη προσέγγιση Ισραήλ-Σαουδικής Αραβίας.

Οι παλαιστινιακές οργανώσεις σωστά εκτίμησαν ότι οι «Συμφωνίες του Αβραάμ» και η επανέναρξή τους θα ενταφίαζαν οριστικά τη λύση του παλαιστινιακού. Το Ισραήλ θα συνέχιζε ανενόχλητο την πολιτική εξανδραποδισμού του λαού της Παλαιστίνης, το παλαιστινιακό ζήτημα θα διαγράφονταν από τη λίστα των διεθνών προβλημάτων και τα αντιδραστικά αραβικά καθεστώτα θα οικοδομούσαν το αντι-ιρακινό μέτωπο με το Ισραήλ. Ταυτόχρονα, είχαμε μια σοβαρή επιδείνωση της κατάστασης στην Παλαιστίνη, λόγω της κλιμάκωσης της πολιτικής των εποικισμών και του απαρτχάιντ από το κατοχικό σιωνιστικό-φασιστικό κράτος του Ισραήλ. Ενώ προχωρούσε και η πλήρης μετατροπή του ισραηλινού κράτους σε ένα κράτος με θεσμοθετημένο τον ρατσισμό και τις νεοναζιστικές πρακτικές, διαδικασία που εκτός των άλλων παρήγαγε και μια πολύμηννη πολιτική κρίση στο εσωτερικό του.

Η στρατιωτική επιχείρηση της Χαμάς και των άλλων αντιστασιακών παλαιστινιακών οργανώσεων έθεσε στο επίκεντρο το παλαιστινιακό ζήτημα ως ζήτημα κατοχής και άρνησης του δικαιώματος στον λαό της Παλαιστίνης για λεύτερη και ανεξάρτητη πατρίδα και δυναμίτισε την προσέγγιση Ισραήλ-Αραβικών καθεστώτων.

Η εισβολή του κατοχικού σιωνιστικού στρατού στη Λωρίδα της Γάζας και οι ναζιστικού τύπου βομβαρδισμοί κατοικημένων περιοχών (μεταξύ αυτών και σχολείων, νοσοκομείων, εκκλησιών και τζαμιών) με δεκάδες χιλιάδες νεκρούς (οι περισσότεροι των οποίων είναι παιδιά και γυναίκες), τραυματίες και αγνοούμενους, οι αλλεπάλληλες δηλώσεις των ισραηλινών αξιωματούχων που ονειρεύονται την «τελική λύση» με τον μαζικό εκτοπισμό του Παλαιστινιακού λαού από τη Λωρίδα της Γάζας και τη Δυτική όχθη, αποδεικνύουν

τη ναζιστική-φασιστική φύση του αντιδραστικού μορφώματος που έχουν φυτέψει οι ΗΠΑ στην περιοχή. Ενός κρατικού μηχανισμού κατοχής, εκτοπισμού και απαρτχάιντ, που μόνο η συντριβή του μπορεί να δώσει χώρο στη δίκαιη υπόθεση για λεύτερη και ανεξάρτητη Παλαιστίνη, από τον Ιορδάνη έως τη Μεσόγειο, με τους Παλαιστίνιους Άραβες, Εβραίους και Χριστιανούς να ζουν με ισότητα και πλήρεις δικαιώματων. Η γενοκτονική αυτή πολιτική του κράτους-δολοφόνου του Ισραήλ, όχι μόνο συναντά την κατακραυγή των λαών παγκόσμια, παρά τη συντονισμένη σιωνιστική-ιμπεριαλιστική προπαγάνδα, αλλά πρώτιστα και κυρίως συναντά την ηρωϊκή ένοπλη αντίσταση των παλαιστινιακών οργανώσεων, που έχει ήδη δημιουργήσει σοβαρά προβλήματα στον σιωνιστικό στρατό κατοχής.

Οι ΗΠΑ από τη μια δεν θα κάνουν πίσω από τη στήριξη του σιωνιστικού μαντρόσκυλου που έχουν στην περιοχή, και γι' αυτό έχουν στείλει τα αεροπλανοφόρα και τα πολεμικά πλοία, και από την άλλη πασχίζουν να βρουν διεξόδους στα βραχυκυκλώματα που προκαλούν στη μεσανατολική τους πολιτική αυτές οι εξελίξεις και η στάση της ισραηλινή ηγεσίας. Η ισραηλινή ηγεσία, που φαίνεται να βρίσκεται σε ανοικτή γραμμή με κάποια τμήματα του αμερικανικού κατεστημένου που επιδιώκουν την ένταση, απαντά με ολοένα και μεγαλύτερους τυχοδιωκτισμούς (δολοφονίες στελεχών των «Φρουρών της Επανάστασης» του Ιράν κ.α.), που επεκτείνουν και διαχέουν τους πολεμικούς κινδύνους σε όλη την περιοχή της Μέσης Ανατολής.

Οι αμερικανοβρετανικές επιθέσεις ενάντια στην Υεμένη, καθώς και οι πυραυλικές επιθέσεις του Ιράν ως «απάντηση» στις δολοφονίες στελεχών του από το Ισραήλ και ίσως όχι μόνο, αντικειμενικά δημιούργησαν έναν νέο πιο ευρύ και πιο επικίνδυνο κύκλο έντασης, που επεκτείνεται πέρα από την περιοχή της Μέσης Ανατολής, στο ανατολικό κομμάτι της Βόρειας Αφρικής και στην Κεντρική Ασία. Το Πακιστάν είναι μια χώρα που λόγω και της θέσης της, της κοινωνικής κατάστασης, της αντίθεσής της με την Ινδία αλλά και των επιλογών της άρχουσας τάξης (αποστασιοποίηση από την επιρροή των ΗΠΑ, προσέγγιση με Κίνα), αποτελεί υποψήφια για το επίκεντρο μιας αποσταθεροποίησης της Κεντρικής Ασίας.

Η συνεχιζόμενη σιωνιστική σφαγή έχει γίνει έτσι το επίκεντρο ενός σεισμού, που τα κύματά του επεκτείνονται, όπως και οι αναταράξεις που προκαλεί. Αυτή η συνεχής αύξηση των πιθανοτήτων για μια ευρύτερη ανάφλεξη στην περιοχή και τα μεγάλα βραχυκυκλώματα που συναντά ο αμερικανικός ιμπεριαλισμός στην προώθηση της μεσανατολικής πολιτικής του φαίνεται να οδηγούν σε μια επιτάχυνση των εξελίξεων και σε κάθε περίπτωση οδηγούν σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμι επιλογών, που θα κρίνουν τις εξελίξεις στην περιοχή. Στα προηγούμενα σαφέστατα παίζει τον ρόλο της η διογκούμενη διεθνής κατακραυγή και καταδίκη των εγκλημάτων του σιωνιστικού-φασιστικού κράτους του Ισραήλ, που αποτυπώνεται και στις μεγάλες διαδηλώσεις αλληλε-

γύης στην Παλαιστίνη. Αυτές οι εξελίξεις μικραίνουν ακόμα περισσότερο τη δυνατότητα διαχείρισης της κατάστασης από τα αμερικανικά και γενικότερα τα δυτικά επιτελεία.

• ΠΑΛΙΕΣ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΕΣΤΙΕΣ ΕΝΤΑΣΗΣ

51. Δίπλα σε αυτά τα κύρια επίκεντρα, παλιές εστίες έντασης σε γεωστρατηγικά σημεία του πλανήτη αναμοχλεύονται και νέες εμφανίζονται.

52. Χαρακτηριστικό παράδειγμα των τελευταίων είναι η τροπή που έχουν πάρει οι εξελίξεις στην Αφρική και ειδικά στη Ζώνη του Σαχέλ. Ειδικά το πραξικόπημα στον Νίγηρα τον Αύγουστο του 2023, το έβδομο μέσα σε δύο χρόνια (Μάλι: 2020 και 2021, Γουινέα: 2021, Τσαντ: 2021, Σουδάν: 2021, Μπουρκίνα Φάσο: 2022), έφερε στην επιφάνεια τρία σημεία:

- Τις έντονες διεργασίες αλλά και αντιθέσεις μεταξύ των κρατών της Δυτικής Αφρικής και της Ζώνης του Σαχέλ. Από τη μια η -όχι χωρίς εσωτερικές έριδες και διαφορές- Οικονομική Κοινότητα των Κρατών της Δυτικής Αφρικής (CEDEAO στα γαλλικά, ECOWAS στα αγγλικά), που καταδίκασε το πραξικόπημα. Η ECOWAS είναι ένα σχήμα με εμφανή τη γαλλική κυρίως, αλλά και την αμερικανική επιρροή, στο οποίο από τις αφρικανικές χώρες η Νιγηρία παίζει τον πιο σπουδαίο ρόλο. Από την άλλη, η στήριξη των πραξικοπηματιών του Νίγηρα από τα στρατιωτικά καθεστώτα του Μάλι και της Μπουρκίνα Φάσο, αλλά και την Αλγερία.

- Τη ζοφερή κοινωνική και οικονομική κατάσταση της συντριπτικής πλειοψηφίας των λαϊκών μαζών στη Ζώνη του Σαχέλ, μιας από τις πιο φτωχές περιοχές του πλανήτη. Μια κατάσταση που έχει τις ρίζες της στο βαθύ αποτύπωμα οπισθοδρόμησης που έχει αφήσει το δουλεμπόριο του αφρικανικού ανθού και η αποικιοκρατική λεπλασία της Αφρικής, η συνεχιζόμενη καταλήστευσή της από τους δυτικούς ιμπεριαλιστές, μετά την κατάκτηση της τυπικής ανεξαρτησίας με πολιτικές που ονομάστηκαν -και σωστά- νεοαποικιοσμός, και φυσικά η υποχώρηση και διάλυση του αντιαποικιακού και αντιιμπεριαλιστικού κινήματος.

- Κυρίως τη μετατροπή της Ζώνης του Σαχέλ από τους ιμπεριαλιστές σε πεδίο άγριου ανταγωνισμού «όλων εναντίον όλων». Πίσω και πάνω από τις αστικές κλίκες και τις αντιθέσεις των αφρικανικών κρατών, πίσω από την κλιμακούμενη εξαθλίωση των μαζών της περιοχής, βρίσκονται οι ιμπεριαλιστές των ΗΠΑ, της Ευρώπης (με κρίσιμο τον ρόλο της Γαλλίας), της Ρωσίας αλλά και της Κίνας και τα γεωπολιτικά-γεωοικονομικά συμφέροντα και οι επιδιώξεις τους. Έτσι, δίπλα στις γεωπολιτικές επιδιώξεις, ο ορυκτός πλούτος της Ζώνης του Σαχέλ (σημαντικά κοιτάσματα διαμαντιών, σιδήρου, λιθίου, χρυσού, πετρελαίου, χαλκού και ουρανίου) παίζει τον ρόλο του μαγνήτη των ιμπεριαλιστών και των μονοπωλίων τους. Ειδικότερα, μέσα από αυτές τις

εξελίξεις διαπιστώνεται μια σημαντική υποχώρηση του γαλλικού ιμπεριαλισμού σε μια προνομιακή περιοχική επιρροής και ελέγχου γι' αυτόν. Υποχώρηση που αντικαθίσταται από την επαύξηση της επιρροής του ρωσικού ιμπεριαλισμού. Ο κινέζικος ιμπεριαλισμός συνεχίζει να «κλώνεται» οικονομικά και πολιτικά, ενώ οι ΗΠΑ βρίσκονται σε φανερά εγρήγορση για να αναχαιτίσουν μια αναδυόμενη ρωσική σφαίρα επιρροής αλλά και τη διείδωση της Κίνας.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα για το τι έχει επιφέρει η αποικιοκρατία συνολικά στην Αφρική και τι αποτελέσματα έχει η εντεινόμενη προσπάθεια των ιμπεριαλιστών για έλεγχο της Μαύρης Ηπείρου αποτελεί το Σουδάν. Το Σουδάν ήταν ταυτόχρονα υπό Αιγυπτιακή κατοχή και Βρετανική αποικία, οι δύο χώρες εγγυήθηκαν την ανεξαρτησία του το 1954. Όντας μια χώρα τεχνητά φτιαγμένη από τους αποικιοκράτες, από τη στιγμή της «ανεξαρτησίας» του σπαρασσόταν από πολυετείς και αιματηρούς εμφύλιους πολέμους (1964-1972 και 1983-2005), καθώς και από φοβερές εσωτερικές διαμάχες ανάμεσα στον Βορά (αραβικής προέλευσης μουσουλμανικοί πληθυσμοί) και τον Νότο (Αφρικανοί είτε ανιμιστές είτε προσπλυτισμένοι στον χριστιανισμό). Από το 2011 το Νότιο Σουδάν έγινε «ανεξάρτητη» χώρα που εξαρτήθηκε από τις ΗΠΑ-Δύση, ενώ το βόρειο τμήμα, που εξακολουθεί να λέγεται Σουδάν, πήγε μετά από στρατιωτικό πραξικόπημα στην «αγκαλιά» της Ρωσίας, που έχει μια στρατιωτική βάση στην επικράτειά του, αλλά και στην Κίνα. Και οι δύο χώρες υπέφεραν και υποφέρουν από στρατιωτικά πραξικοπήματα, ενώ η κατάσταση των πλατιών λαϊκών μαζών κάθε άλλο παρά καλύτερεύει.

53. Σε άμεση γεωπολιτική γειτνίαση και αλληλοεπηρεασμό με τη Μέση Ανατολή, την Υποσαχάρια Αφρική αλλά και τα τεκταινόμενα στην Ανατολική Μεσόγειο, βρίσκεται η περιοχική της Βόρειας Αφρικής, που τελεί σε διαρκή κρίση. Επίκεντρο παραμένει η χαίνουσα πληγή της ρημαγμένης και κομματιασμένης στα δύο Λιβύης, δημιουργήμα της ιμπεριαλιστικής επέμβασης των γαλλοβρετανών το 2011. Τη διάλυση της χώρας ακολούθησε εξαιτής αιματηρός εμφύλιος πόλεμος (2014-2020), που κατέληξε σε μια ισορροπία του τρόμου ανάμεσα στη δυτικότροπη -και με εμφανή την τουρκική επιρροή- Δυτική Λιβύη και τη ρωσόφιλη -και με αιγυπτιακή στήριξη- Ανατολική Λιβύη. Έτσι, συνεχίζεται η διαπάλη για τον έλεγχό της ανάμεσα στους ιμπεριαλιστές και ορισμένες περιφερειακές δυνάμεις, με τον κίνδυνο μιας νέας αιματηρής σύρραξης να μην μπορεί να αποκλειστεί. Το τι συμβαίνει στη Λιβύη αλληλοεπιδρά επίσης στο «τρίγωνο» Ελλάδα-Τουρκία-Αίγυπτος και ιδιαίτερα στον αντιδραστικό ελληνοτουρκικό ανταγωνισμό, γι' αυτό και η περιοχική της Ανατολικής Μεσογείου έχει, παρά τις κατά καιρούς νηνεμίες, ισχυρό υπόβαθρο για «φουρτούνες».

54. Από τις παλιές εστίες έντασης, στις πρώτες θέσεις

βρίσκεται η «πυριτιδαποθήκη της Ευρώπης», τα πάντα επικίνδυνα Βαλκάνια. Η αμερικανική επιχείρηση «σφράγισμα των Βαλκανίων» (που αναλυτικά έχουμε παρουσιάσει στην προηγούμενη συνδιάσκεψη) από τη ρωσική κυρίως αλλά και την κινέζικη επιρροή έχει δώσει καρπούς, με κυριότερο γεγονός τη συμφωνία των Πρεσπών και την ένταξη της Βόρειας Μακεδονίας στο ΝΑΤΟ. Συνολικότερα έχει προχωρήσει η συμμόρφωση των δυτικών Βαλκανίων στα αμερικανοΝΑΤΟϊκά πλαίσια, αν και παραμένουν μια σειρά εκκρεμότητες.

Η πιο κρίσιμη και σημαντική, είναι η -καθόλου εύκολη- ρυμούλκηση της Σερβίας στην αμερικανική αλλά και ευρύτερα στη δυτική επιρροή. Η άρχουσα τάξη της Σερβίας συνεχίζει να «κάθεται σε δύο καρέκλες»: από τη μια προσπαθεί να προσποριστεί οφέλη από τη σύνδεσή της με την Ευρωπαϊκή Ένωση και έχει διευρύνει τις σχέσεις της με τις ΗΠΑ, ενώ από την άλλη έχει ενισχύσει τους δεσμούς και τις εξαρτήσεις από τη Ρωσία (σε κρίσιμα πεδία όπως το στρατιωτικό και το ενεργειακό), αλλά και από την Κίνα (οικονομία, υποδομές). Έτσι, ο ανταγωνισμός στο έδαφός της μαίνεται σε όλα τα επίπεδα (από τον γεωπολιτικό προσανατολισμό μέχρι την ενέργεια και το 5G). Ο πόλεμος στην Ουκρανία πολλαπλασίασε τις δυτικές πιέσεις και εκβιασμούς προς στην άρχουσα τάξη της Σερβίας, η οποία πάντως επιμένει έως τώρα να μην συμμετέχει στις αντιρωσικές κυρώσεις.

Επίσης, παρά τις επιτυχίες της Ουάσιγκτον, η Ρωσία εξακολουθεί να διατηρεί σημαντικές προσβάσεις, εκτός από τη Σερβία, στους Σερβοβόσνιους, στο Κόσοβο και στο Μαυροβούνιο, αλλά και στη Βουλγαρία. Έτσι, διατηρεί και μια σημαντική δυνατότητα μόχλευσης αντιθέσεων (μεταξύ Σερβίας-Κοσόβου, στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη) αλλά και υπονόμευσης των αμερικανικών προσπαθειών για ευθυγράμμισή τους με το ΝΑΤΟϊκό μπλοκ, που υπογραμμίζουν ότι τίποτε δεν έχει κριθεί στην περιοχική. Ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια η αντίθεση Σερβίας-Κοσόβου εκφράζεται μέσω μιας διαρκούς αναζωπύρωσης των αντιπαραθέσεων μεταξύ του προτεκτοράτου του Κοσόβου και της βόρειας περιοχής του, όπου κατοικούν κατά συντριπτική πλειοψηφία Σέρβοι και η οποία έφτασε σε οριακά σημεία.

Τα πρόσφατα γεγονότα στη Σερβία, που μύρισαν «έγχρωμη επανάσταση», αποδεικνύουν ότι παραμένει η χώρα-κλειδί είτε για την ολοκλήρωση της αμερικανικής-δυτικής κυριαρχίας είτε για τη διάρρηξή της. Σε κάθε περίπτωση, η περιοχική των Βαλκανίων, και κυρίως των Δυτικών Βαλκανίων, έχει αρκετό εύφλεκτο υλικό, που μπορεί υπό προϋποθέσεις να δώσει νέες εντάσεις και πολεμικές αναμετρήσεις.

55. Καθόλου τυχαία, ακόμα μια περιοχική περιμετρικά της Ρωσίας, ο Καύκασος, έχει γίνει τα τελευταία χρόνια εστία πολεμικών εντάσεων. Η σύγκρουση Αρμενίας-Αζερμπαϊτζάν για τον αυτόνομο θύλακα του Ναγκόρνο Καραμπάχ αποκάλυψε ταυτόχρονα δύο πράγματα. Τη δράση των ιμπεριαλιστών στην περιοχική, που προσπαθούν να εκμεταλλευτούν τις

κρατικές αντιθέσεις των χωρών της περιοχής και τις σοβαρές διεργασίες και γεωπολιτικές ανακατατάξεις και αναπροσανατολισμούς που επιχειρούν οι τοπικές αστικές κλίκες της περιοχής. Έτσι, η κυβέρνηση της Αρμενίας πλήρωσε τη φιλοδυτική της πορεία με την απώλεια του Ναγκόρνο Καραμπάχ, με τη Ρωσία να οικοδομεί σχέσεις με το, μέχρι πρότινος θεωρούμενο φιλοδυτικό, Αζερμπαϊτζάν. Οι ΗΠΑ, αλλά και οι ευρωπαϊοί ιμπεριαλιστές, επιχειρούν με την Αρμενία να διαμορφώσουν μια δεύτερη Γεωργία στο μαλακό υπογάστριο της Ρωσικής Ομοσπονδίας. Ενώ οι λαοί της περιοχής πληρώνουν για πολλοστή, αλλά όχι μάλλον για τελευταία φορά, τις αλλαγές συνόρων ξανά με το αίμα τους.

56. «Τέλος», η μακρινή σε μας Κεντρική και Νότια Αμερική, στην οποία συντελούνται σοβαρές ανακατατάξεις. Συνολικά οι χώρες που την αποτελούν βιώνουν στον ένα ή τον άλλο βαθμό συνθήκες μεγάλης πολιτικής και κοινωνικής αστάθειας, ανατροπές στους προσανατολισμούς των αρχουσών τάξεων, απότοκο της μεγάλης κοινωνικής καταβύθισης της πλειοψηφίας των λαϊκών στρωμάτων στις χώρες αυτές, των βαθιών αντιθέσεων που διαπερνούν τις κοινωνίες τους ως κληρονομιά της λευκής αποικιοκρατίας, αλλά και της ιδιαίτερης έντασης που έχει πάρει ο ανταγωνισμός των ιμπεριαλιστών για τον έλεγχό τους.

57. Ιδιαίτερα επηρεάζει η προσπάθεια των ΗΠΑ, με οργάνωση ανοιχτών και κρυφών πραξικοπημάτων και πολιτικών εκβιασμών, να ξανακερδίσουν τις απώλειες θέσεων, επιρροής και ελέγχου από τη διείδυση των ιμπεριαλιστών της Ανατολής (Ρωσία, Κίνα) αλλά και των Ευρωπαίων.

Αποτέλεσμα της ραγδαίας χειροτέρευσης των συνθηκών ζωής των λαϊκών μαζών στη Νότια Αμερική είναι επίσης η ολοένα και συχνότερη εμφάνιση κοινωνικών εξεγέρσεων (Χιλή) και αγώνων μεγάλης κλίμακας σε μια σειρά χώρες της περιοχής (Κολομβία, Ονδούρα, Περού).

Επιπλέον, οι χώρες της Λατινικής Αμερικής μοιάζουν να λειτουργούν ολοένα και περισσότερο ως ένα εκκρεμές ανάμεσα στη σοσιαλδημοκρατική και τη νεοφιλελεύθερη διαχείριση. Και αυτό γιατί το πρώτο κύμα της σοσιαλδημοκρατικής διαχείρισης και του «Σοσιαλισμού του 21 αιώνα» (Λούλα-Ρούσεφ, Μοράλες, Τσάβες-Μαδούρο κ.α.), αφού διέψευσε τις πιο σημαντικές προσδοκίες των λαϊκών μαζών, έδωσε τη θέση του σε ανοιχτά αντιδραστικές πολιτικές. Όμως βρισκόμαστε πια σε μια φάση που και αυτές οι πολιτικές που προωθήθηκαν από τα πάνω και από τα έξω με τον μανδύα της «συνετής διαχείρισης» χάνουν σε μικρό διάστημα κάθε λαϊκή νομιμοποίηση και ανοχή, παραχωρώντας εκ νέου τη διακυβέρνηση σε ορισμένες χώρες σε ένα δεύτερο κύμα σοσιαλδημοκρατικής διαχείρισης, ακόμα πιο «ρεαλιστικό», δηλαδή ακόμα πιο υποταγμένο στις αστικές και ιμπεριαλιστικές επιταγές.

Μέσα από αυτό το εκκρεμές, που μπορεί μέχρι στιγμής

να ενσωματώνει σπουδαίες κοινωνικές εξεγέρσεις και μαζικούς αγώνες, αναδεικνύεται και η συνεχιζόμενη κυριαρχία στην αριστερά της Λατινικής Αμερικής των δυνάμεων του ρεφορμισμού και του συμβιβασμού και φυσικά οι σοβαρές αδυναμίες της επαναστατικής αριστεράς. Χαρακτηριστικό από αυτή την άποψη ήταν το γεγονός ότι η μεγάλη εξέγερση του 2019 στη Χιλή οδηγήθηκε και περιορίστηκε από την αστική τάξη, με τη βοήθεια των ρεφορμιστών, στα κοινοβουλευτικά πλαίσια, με τη διεκδίκηση μιας συνταγματικής αλλαγής που τελικά συντρίφτηκε κάτω από τους δυσμενείς πολιτικούς συσχετισμούς.

Από τις πιο σημαντικές εξελίξεις στη Νότια Αμερική ήταν η αποτυχημένη προσπάθεια πραξικοπήματος των ΗΠΑ (με τη βοήθεια κυρίως της Κολομβίας του Ντούκε) στη Βενεζουέλα, με στόχο την ανατροπή του σοσιαλδημοκρατικού καθεστώτος Μαδούρο και την αντικατάστασή του από τον εγκάθετο της Ουάσιγκτον Γουαϊδό. Η αποτυχία αυτή, που ήρθε ως αποτέλεσμα των μικρότερων δυνατοτήτων επιρροής και άσκησης εκβιασμών στην άρχουσα τάξη της Βενεζουέλας, αλλά και της στήριξης του Μαδούρο από τη Ρωσία, αποτελεί ακόμα μια πτυχή της τροποποίησης των συσχετισμών στην «πίσω αυλή» των ΗΠΑ.

Εξίσου σημαντικές, αν και με αντίστροφη πορεία και προσωρινή κατάληξη, είναι οι εξελίξεις στις δύο πιο σημαντικές χώρες της Νότιας Αμερικής, τη Βραζιλία και την Αργεντινή. Η ακραία κοινωνική πόλωση, σε συνδυασμό με τις προσπάθειες των ιμπεριαλιστών να της στοιχίσουν πίσω από το άρμα τους, «μεταφράζονται» σε απότομες πολιτικές στροφές και αναπροσανατολισμούς των ελίτ, που συνυπάρχουν με σοβαρές κοινωνικές εντάσεις και αναταραχές.

Έτσι στη Βραζιλία είχαμε το 2018 την άνοδο του ακροδεξιού Μπολσονάρου, στη βάση της διάψευσης των προσδοκιών των μαζών από τη διακυβέρνηση Ρούσεφ (διαδόχου του Λούλα), του σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος των Εργαζομένων. Στη συνέχεια, η συσσωρευμένη αγανάκτηση των μαζών, η πλήρης αποτυχία στη διαχείριση της πανδημικής κρίσης, η αλλοπρόσαλλη εξωτερική του πολιτική, που έβαζε ερωτηματικά στους ιμπεριαλιστές, και η κρίση των δημοπρατικών, από την οποία έχασε τη στήριξη τμημάτων της άρχουσας τάξης, οδήγησε στην ολική επαναφορά του «πρώην κατάδικου» Ιγνάσιο Λούλα στη διακυβέρνηση της Βραζιλίας.

Αντίστροφα, στην Αργεντινή, ο κεντροδεξιός Μαουρίσιο Μάκρι, που κυβέρνησε το διάστημα 2015-2019, αντικαταστάθηκε από μια συμμαχία νεοπερονιστών και σοσιαλδημοκρατών υπό τον Φερνάντες. Η διάψευση των προσδοκιών των μαζών και κυρίως η αμερικανική πίεση όσον αφορά την πρόθεση ένταξης της Αργεντινής στους BRICS από τον Φερνάντες, οδήγησαν στην πρόσφατη εκλογή του ακροδεξιού Χαβιέρ Μιλί, που ήδη αντιμετωπίζει την οργή του αργεντινικού λαού, ως αποτέλεσμα των υπεραντιδραστικών μέτρων που έχει εξαγγείλει.

Οι εξελίξεις και οι γεωπολιτικοί (ανα)προσανατολισμοί

στη Νότια Αμερική αναδεικνύουν και μια ακόμη σημαντική πλευρά: πόσο έωλες ήταν οι απόψεις που υπερεκτιμούσαν μια σειρά δεδομένα και μιλούσαν με μεγάλη σιγουριά για τις λεγόμενες «ολοκληρώσεις» στην περιοχή, υποτιμώντας και εδώ τη συγκρότηση του καπιταλισμού σε εθνική βάση, αλλά και την επίδραση της ιμπεριαλιστικής παρέμβασης στις χώρες αυτές.

Ο ΒΑΣΙΚΟΣ ΟΡΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΗΓΕΜΟΝΙΑΣ-ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΣ

58. Η εμπέδωση της αμερικανικής και δυτικής ηγεμονίας/κυριαρχίας επί του πλανήτη ή αντίστροφα η αμφισβήτηση και η ανατροπή της αμερικανικής πρωτοκαθεδρίας από τους ιμπεριαλιστές της Ανατολής, δεν θα γίνει κατά βάση στο οικονομικό πεδίο.

59. Η πολυθρύλητη το τελευταίο διάστημα αποδολαριοποίηση, που εξαγγέλλεται μεν αλλά δεν έρχεται δε, δεν θα είναι η αφετηρία αλλά το αποτέλεσμα ανατροπής της πρωτοκαθεδρίας του αμερικανικού ιμπεριαλισμού. Οι BRICS θα αποκτούν μια πιο σοβαρή οικονομική υπόσταση σε συνάρτηση κυρίως με την αύξηση της γεωπολιτικής ισχύος των «δύο μεγάλων», ώστε να «πείθονται» οι δύσπιστοι και οι ενδιάμεσοι του σχήματος ότι είναι εφικτή μια αντιδυτική πορεία. Από την άλλη, ο πόλεμος στην Ουκρανία και η ανάγκη της Ρωσίας να ανταπεξέλθει σ' αυτόν, παράγει και σημαντικά οικονομικά αποτελέσματα, όπως η στρατιωτικοποίηση της οικονομίας της, ενώ σπρώχνει τις δυτικές χώρες στην ίδια κατεύθυνση. Η εμπορική-οικονομική αναβάθμιση της Κίνας δεν είναι αρκετή για της προσδώσει γεωπολιτικό βάρος και γι' αυτό η ηγεσία της κινείται αναλόγως.

60. Το ζήτημα της ηγεμονίας/κυριαρχίας θα κριθεί στο πολιτικο-στρατιωτικό πεδίο, στην οικοδόμηση στρατηγικών συμμαχιών, στην ανάπτυξη της στρατηγικής ισχύος και δυνατότητας. Τελικά όμως, και με μια πρόταση, το ζήτημα της ηγεμονίας/κυριαρχίας θα κριθεί και θα «λυθεί» στα πεδία των πολέμων ή στο πεδίο του Πολέμου...

Η ΠΑΛΗ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

61. Ο «πολυπολικός κόσμος», παρά τις αυταπάτες που για μια ακόμη φορά σκορπίστηκαν στους λαούς και στις οποίες επιμένουν να συνεργούν δυνάμεις που αναφέρονται στην αριστερά, το κίνημα και τους λαούς, είναι φανερό πως δεν μπορεί να προσφέρει τίποτε θετικό στην εργαζόμενη ανθρωπότητα. Ίσα ίσα, η ανελέητη ιμπεριαλιστική διαπάλη που διεξάγεται στα πλαίσιά του, ακόμη και αν κάποτε «τακτοποιηθεί» με τη νίκη του ενός ή του άλλου, για να ανοίξει ένας

νέος κύκλος για το καπιταλιστικό-ιμπεριαλιστικό σύστημα, αυτός θα εμπεριέχει όρους ακόμα πιο βαριάς σκλαβιάς για τους εργάτες, ακόμα πιο μεγάλης υποταγής και δεινών για τη νέα γενιά και τους λαούς.

62. Το βέλος των παγκόσμιων εξελίξεων κινείται λοιπόν σε σαφή αντιδραστική και επικίνδυνη τροχιά. Αυτό καλούνται να αντιμετωπίσουν οι λαοί, με επικεφαλής την εργατική τάξη. Οι λαοί, οι νέοι και οι εργάτες που δεν έπαψαν να αγωνίζονται, να εξεγείρονται, να αμφισβητούν την παντοδυναμία του συστήματος και να διεκδικούν τα δικαιώματά τους.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αφύπνισης των μαζών είναι η Γαλλία, που με κάθε ευκαιρία φωνάζει: η ταξική πάλη είναι εδώ! Σε συνέχεια του μεγάλου πεντάμηνου ξεσηκωμού εργαζομένων-νέων του 2016 (ενάντια στον αντεργατικό νόμο Βαλς και των αντιδραστικών μέτρων για την νεολαία) αλλά και των μαζικών αγώνων από το φθινόπωρο του 2017 έως το καλοκαίρι του 2018, ήρθε, λίγους μήνες πριν την 9^η Συνδιάσκεψη της Οργάνωσής μας, το κίνημα των «Κίτρινων Γιλέκων» στην αυγή του 2019, που σηματοδότησε την είσοδο των μικρομεσαίων στρωμάτων στην πάλη. Η σκυτάλη ξαναπάρθηκε από τους εργαζόμενους με διαδηλώσεις εκατομμυρίων ενάντια στα αντιασφαλιστικά μέτρα στο τέλος του 2019 και τις αρχές του 2020.

Το 2021, αλλά και το 2022 και το 2023, την Ευρώπη σημάδεψαν μαζικοί αγώνες σε μια σειρά κλάδους εργαζομένων, με επίκεντρο τη Γαλλία. Τα αστικά ΜΜΕ μιλούσαν στα τέλη του 2021 και στις αρχές του 2022 για απεργιακή πανδημία στην Ευρωπαϊκή Ήπειρο, αναφερόμενοι, εκτός της Γαλλίας, στις διαδηλώσεις εκατομμυρίων στη Γερμανία και τους μαζικούς αγώνες σε Βρετανία, Ισπανία, Βέλγιο κ.α. Οι εργαζόμενες τάξεις στη Γαλλία ήρθαν ξανά στο προσκήνιο με τις πολυπληθείς διαδηλώσεις τους, που ανάγκασαν τον Μακρόν να προβεί σε κοινοβουλευτικό πραξικόπημα για να προωθήσει το αντιασφαλιστικό νομοσχέδιο, αλλά και την εξέγερση των φτωχών και περιθωριοποιημένων νέων των σύγχρονων γκέτο των γαλλικών πόλεων, που ακολούθησε μετά από μια ακόμη δολοφονία από τις δυνάμεις καταστολής.

Η αρχή του καλοκαιριού του 2020 σηματοδεύτηκε από το παναμερικανικό ξέσπασμα οργής για τη δολοφονία του μαύρου Τζόρτζι Φλόιντ, που έφερε στην επιφάνεια όχι μόνο τον βαθιά ριζωμένο ρατσισμό του αμερικανικού κράτους, αλλά και τις βαθιές κοινωνικές αντιθέσεις από τη συνεχή καταβύθιση των εργαζομένων τάξεων στη μητρόπολη του καπιταλισμού. Ένδειξη αφύπνισης σ' αυτή την πλευρά του Ατλαντικού αποτέλεσαν οι μεγάλοι και πολύμηνοι εργατικοί αγώνες στις ΗΠΑ, ορισμένοι από τους οποίους (όπως στη γνωστή αυτοκινητοβιομηχανία General Motors) κατέληξαν σε σημαντικές κατακτήσεις, αλλά και η δημιουργία σωματείων σε εταιρείες όπως η Amazon. Αξίζει εδώ να υπογραμ-

μίσουμε την εκκωφαντική απουσία του κομμουνιστικού κινήματος, που επιτρέπει στους εκπροσώπους των Δημοκρατικών και των Ρεπουμπλικάνων, έως και των ίδιων των Μπάιντεν-Τραμπ, να εμφανίζονται στις συγκεντρώσεις των απεργών και να λογίζονται ως συμπαραστάτες των αγώνων αυτών!

Εξάλλου, αυτή η απουσία είναι εμφανής σε μια σειρά ζητήματα. Έτσι έχουμε τη διόγκωση μιας αντιπαράθεσης μεταξύ του λεγόμενου «woke κινήματος» και του «anti-woke κινήματος» στις ΗΠΑ, που δεν αποτελούν παρά δύο αντιδραστικά συστημικά ρεύματα, και τα οποία λειτουργούν αποπροσανατολιστικά και επικίνδυνα για τις λαϊκές δυνάμεις και κυρίως για τη νεολαία. Μάλιστα, είναι γεγονός πως αυτή η ενδοσυστημική αντιπαράθεση έχει αρχίσει να μεταφέρεται και στη χώρα μας και να επηρεάζει κόσμο.

Η διόγκωση των προβλημάτων διαβίωσης από την επίθεση που διεξάγει το σύστημα και που επιδεινώθηκαν από την εγκληματική διαχείριση της πανδημίας από τον καπιταλισμό-ιμπεριαλισμό και από τις παρενέργειες του άδικου πολέμου στην Ουκρανία, είναι η μαύρη κλωστή που συνδέει, παρά τις φανερές διαφοροποιήσεις, τους μικρότερους και μεγαλύτερους ξεσηκωμούς από τον Λίβανο και το Σουδάν μέχρι τον Ισημερινό και τη Χιλή. Φυσικά οι εξεγέρσεις, οι ξεσηκωμοί και οι μαζικοί αγώνες έρχονται ως αποτέλεσμα και των ιδιαίτερων πολιτικών και κοινωνικών καταστάσεων που βιώνει κάθε χώρα ξεχωριστά.

Στην προηγούμενη Συνδιάσκεψη αναφέραμε ως κομβικό γεγονός την απεργία του 2016 στην Ινδία ως τη μεγαλύτερη απεργία στη μέχρι τώρα ιστορία της ανθρωπότητας. Το ίδιο αξιολογούμενη ήταν η μεγαλύτερη σε μέγεθος και χρονικό διάστημα κινητοποίηση των αγροτών της Ινδίας, που κατέληξε στην απόσυρση των τριών αντιαγροτικών νομοσχεδίων της αντιδραστικής κυβέρνησης Μόντι.

Δεν γίνεται επίσης να μην υπογραμμιστούν οι αντιπολεμικές διαδηλώσεις ενάντια στον άδικο πόλεμο στην Ουκρανία, που όμως δεν κατάφεραν να αποκτήσουν σημαντική μαζικότητα, ενώ είχαν να αντιμετωπίσουν και τις τάχα «αντιπολεμικές», στην ουσία φιλοπόλεμες στο πλευρό του ΝΑΤΟ, διαδηλώσεις στην Ευρώπη που προωθούνταν από τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις.

Ωστόσο, το πιο πρόσφατο παράδειγμα αυταπάρνησης και θυσιών, πίστης στην τελική νίκη, παράδειγμα που δείχνει πως οι λαοί δεν θα σταματήσουν να παλεύουν, ακόμα και στις πιο αντίξοες συνθήκες, για λευτεριά, για ψωμί, για το δίκιο, είναι η ηρωική, ένοπλη ή μη, παλαιστινιακή αντίσταση, ενάντια στο σιωνιστικό κράτος της κατοχής, του εποίκισμού και του apartheid και τους ιμπεριαλιστές των ΗΠΑ αλλά και της ΕΕ που το στηρίζουν!

63. Ακριβώς γι' αυτό, αποτελεί επείγουσα και επιτακτική ανάγκη η πάλη των εργατών και των λαών σε όλο τον κόσμο ενάντια στην καπιταλιστική γενικευμένη επίθεση και

την ιμπεριαλιστική βαρβαρότητα, που κομματιάζει χώρες και λαούς, να συνδεθεί, να μπολιαστεί, να συγκροτηθεί σε επαναστατική κομμουνιστική κατεύθυνση.

Εκτιμώντας τη γενική κατάσταση των ομάδων, των οργανώσεων και των κομμάτων που αναφέρονται στην επαναστατική κομμουνιστική κατεύθυνση, θα λέγαμε πως βρισκόμαστε στην αρχή ενός νέου κύκλου. Οι ομάδες, οι οργανώσεις και τα κόμματα αυτά βρισκόμαστε μπροστά στην ανάγκη αντιμετώπισης με ουσιαστικό τρόπο των ζητημάτων που θέτει η εποχή μας.

Σημαντικό πρόβλημα αποτελεί η μικρή, στις περισσότερες των συλλογικοτήτων και με ελάχιστες εξαιρέσεις, σύνδεση με τις εργατικές και λαϊκές μάζες. Αυτό το γεγονός, σε συνδυασμό με την αντικατάσταση της λενινιστικής αρχής «συγκεκριμένη ανάλυση της συγκεκριμένης κατάστασης», οδηγεί στην ανάδειξη πολλών στοιχείων δογματισμού, που οδηγούν ορισμένες φορές σε τελείως ανυπόστατες εκτιμήσεις για τον χαρακτήρα της πάλης του κομμουνιστικού κινήματος σε κάθε χώρα.

Εξίσου σημαντικό πρόβλημα αποτελεί η έλλειψη της κατανόησης του βάθους και των συνεπειών της ήττας του εργατικού επαναστατικού κομμουνιστικού κινήματος. Γεγονός που επηρεάζει την ανάλυση για τη σημερινή κατάσταση του κινήματος, προς την κατεύθυνση της υπερτίμησης των δυνατοτήτων που φτάνουν σε εκτιμήσεις ότι βρισκόμαστε στη φάση έως και αντεπίθεσης του κομμουνιστικού κινήματος. Μεγάλη έλλειψη εμφανίζεται επίσης στην εμβάθυνση των αιτιών της παλινόρθωσης, αλλά και της ενσωμάτωσης στην καθημερινή πάλη, τη φυσιογνωμία και τη στρατηγική των συμπερασμάτων από την παλινρθωτική αντεπαναστατική πορεία. Έλλειψη που δεν δίνει τη δυνατότητα στις δυνάμεις που αναφέρονται στο επαναστατικό κομμουνιστικό κίνημα να αντιμετωπίσουν το μεγάλο πρόβλημα της συκοφάντησης του σοσιαλισμού στις πλατιές μάζες της νεολαίας, των εργατών και των λαών, αλλά και να αναβαθμίσουν την επιρροή τους σ' αυτές μπροστά στον νέο κύκλο που αντικειμενικά έχει ανοίξει.

Κυρίως και ουσιαστικά λοιπόν, οι οργανώσεις με επαναστατικό κομμουνιστικό προσανατολισμό έχουμε να αντιμετωπίσουμε με προωθητικό, ουσιαστικό και αποφασιστικό τρόπο το τριπλό καθήκον της αναβάθμισης της συμβολής μας στην ταξική πάλη, την ενδυνάμωση της επαναστατικής κατεύθυνσης μέσα σ' αυτήν και την ενσωμάτωση μέσα στην κίνησή μας εκείνων των στοιχείων φυσιογνωμίας που απορρέουν από τα συμπεράσματα για τις αιτίες της παλινρθωτικής άμπωτης. Παράλληλα, αποτελεί μέγιστη ανάγκη να ανασυνταχθεί η προσπάθεια συνεννόησης, ανταλλαγής απόψεων, εμπειριών και προσανατολισμού ανάμεσα στις οργανώσεις ανά τον κόσμο με αναφορά στην επαναστατική κομμουνιστική κατεύθυνση.